

R. Simon

1

ס פ ר
א ל י ה ר ב ה

חברו וגם יסדו הגאון הגדול המפורסם
 מוהר"ר אליה שפירא זצ"ל
 שהיה ריש מתיבתא ודרשן דק"ק פראג
 בן הגאון כמוהר"ר וואלף שהיה אב"ד למדינת פיהם
 בן הגאון הגדול המפורסם בדורו מוהר"ר שמעון
 שהיה אב"ד ור"מ בק"ק פראג

(נוסח השער בדפוס הראשון)

פאר התורה

נצטג קס"ז
 14

בליצי היקר
 ל' אדר ה'ת"ל

ל'ו"ז
 ט"א

ז"ל ב"ד כ"ז וז"ל ש"ג - (10)
 ז"ל ג"ק ש"ג
 בדפוס הראשון - לדפוס אחרים בדפוס שנת 1870

ספר

משנה ברורה

והוא פירוש יפה ומנופה על שולחן ערוך אורח חיים

אשר חיבר הרב הגאון, רבן של כל בני הגולה

מור"ה יוסף קארו זצ"ל

עם חידושי דינים שהשמיט הגאון הנ"ל והמציאם

הגאון מור"ה משה איסרליש זצ"ל

עם נושאי כליהם הלא המה:

באר הגולה מהגאון מור"ה משה רבקהש זצ"ל מוילנא

באר היטב מהרב המובהק מור"ה יהודא אשכנזי זצ"ל, דיין טיקטין

שערי תשובה מאת הגאון מור"ה חיים מרדכי מרגליות זצ"ל

וביאורי קראתיו כשם משנה ברורה, יען כי מחוכו מתברר דברי השולחן-ערוך, כל דין ודין בטעמו ונימוקו מגמרא ופוסקים, ולא יהיה כספר החתום. גם יקובץ בו כל הדינים וההלכות והביאורים המפורטים בספרי האחרונים מפרשי השולחן-ערוך המפורסמים (כמו מאליה רבה ופרי-מגדים וכרכי-יוסף ומאמר-מרדכי ורבות כהנה), אשר היו הרבה מהם אחרי הבאר היטב ולא הובאו בשער-תשובה כי אם מעט מזעיר באיזה מקומות. כל אלה חוברו פה, הוכל בלשון צח וקל ובסדר נכון, בעזר השם:

עוד צרפתי בצדו כמה ענינים נחוצים ובשם ביאור הלכה יכונה. וכשמו כן הוא, כי בו ביארתי כמה פעמים דברי ההלכה המובא בקיצור בתוך המשנה ברורה בלי ראיה, ופה הראיתי בעזר השם יתברך את מקורו לעין כל מגמרא ופוסקים, גם יבואר בו לפעמים דברי השולחן-ערוך באורך במקום הצריך ביאור:

גם חתת המשנה ברורה הנ"ל פתחתי שער רחב עם פרחים וציצים מצוינים, ושמו נאה לו שער הציון, כי בו יצוין על כל דיבור ודיבור לדעת מכטן מי יצאו הפנינים האלו:

כל אלה חברתי בעזר השם יתברך החתן לאדם דעת

ישראל מאיר בובי אריה זאב הכהן ולה"ה, מעיר ראדין

כרך שלישי

הוצאה חדשה באותיות מרוכעות, פיענוח ראשי-תיבות והגהה מדוקדת

הוצאת ח. וגשל בע"מ ירושלים

שנת תשנ"ו לפ"ק

הלכות שבת סימן רנ

רנ הכנת הסעודות לשבת, וכו' ב' סעיפים:

5

א טור ושיבלי-לקט
מהא דרב חסדא שבת
ק"ו ב שם ק"ט

א [ב] [ג] (א) *אישכים בבוקר (ב) ביום ששי להכין צרכי שבת. יואפילו יש לו כמה עבדים

שערי תשובה

הראשון שאירע שחל בע"ש קאמר, ועיין בא"ר. ובמשכבות-זהב כתב להקל כשחל הראשון (ר"ל שלאחר יב"ח) בע"ש דעתו שאף אם יאירע בחול לא ישלים, כי בזמנינו הדורות חלושים, ע"ש:

[ב] ישכים. עיין בה"ט. וכתב בר"י שאם הוא דבר שאולי לא ימצא ביום ו' והדבר לצורך עונג שבת, יותר טוב לקנותו ביום ה' מלבטל המצוה, כמו

מי שפצטער, ע"ש. ועיין ביו"ד סי' תב מש"ש. והעולם נהגו כהב"ח. ועיין בתשובת נחלת-שבעה סימן כז:

ישכים. ויותר טוב לקנות ביום ו' מביום ה'. ויאמר על כל דבר שקונה: זהו לכבוד שבת, כתבים. ומצוה להכין צרכי-שבת מחד בשבתא כי גם הלל מודה בזה, ד"מ, עמ"א. ויחזור כתשובה בכל ע"ש, כי דומה לעה"ב, מי שטרח בע"ש וכו'. ויש לפנות קודם עכביש שבכית, תוצאות-חיים.

ביאור הלכה

בלשון נדר, לכולי עלמא אסור עד שתחשך שאז כלה היום. ועיין ביורה-דעה סימן רטו וסימן רכ סעיף א:

* ישכים בבוקר. עיין הטעם במשנה ברורה, והוא מרש"י וטור. והנה הטי"ז הביא הטעם מה דהביא בבית-יוסף בשם תנחומא,

דכתיב ויהיה, אין ויהיה אלא מיד, שנאמר "ויהיה כי קם הפלשתים".

ועיין בפריי-מגדים שכתב, דאפשר דלטעם זה צריך להיות ההשכמה יותר בהקדם, דהיינו אפילו קודם קריאת שמע ותפלה אם אפשר, אך

שיראה שלא יעבור על-ידי-זה זמן קריאת שמע ותפלה, ולאפוקי לטעם רש"י וטור דהכנה דומיא דהבאה, הלא הבאה היתה בבוקר והיא זמן ג'

שעות על היום, וכדאייתא בברכות כ"ז עמוד א מקרא ד"וילקטו אותו בבוקר בבוקר" [נמה שכתב בפריי-מגדים ד' שעות, טעות-סופר]. והנה

אנחנו העתקנו במשנה ברורה: אחר קריאת שמע ותפלה דוקא, כי העולם לא נהגו כוותיה דהפריי-מגדים [אך זה יש לדחות, דאפשר

שסומך כל אחד על אנשי-ביתו שהם מכינים תיכף כשקמים לצרכי-שבת, אבל כשאין לו מי שיכין עבורו אפשר דאיק-הכי-נמי דצריך להשכים

קודם קריאת שמע ותפלה להוצאת שבת]. גם המעיין בספר סדר-היום, שהביאו המגן-אברהם בסוף סימן רנא, יראה להריא דעתו דדוקא אחר

קריאת שמע ותפלה, אם לא שלא ימצא לקנות אחר-כך, ואפילו בזה כתב שיראה לקרות קריאת שמע מקודם. ונראה בפשיטות דלטעמו,

אפילו לשיטתו דסבירא ליה דהוא דאורייתא, הלא קריאת שמע הוא תדיר, ותדיר קודם, ומיירי דבמעט זמן של הקריאה לא יאחר הקניה.

והנה, אף דנוכל ליישב סברת הפריי-מגדים דסבירא ליה, דלהתנחומא דיליף מ"והיה" אין "והיה" אלא מיד, גילתה לנו התורה דהכא שאני,

מכל מקום למעשה אין לסמוך על זה כלל, דאפשר דאפילו להתנחומא, שצותה אז התורה ההכנה מיד שהיה יום הששי, אין שום ראייה לזמנו,

דהלא ידוע דשבת ניתן להם במרה קודם קבלת התורה, ולא היה אז עדיין עליהם מצות קריאת שמע, ולכן חל עליהם מצות הכנה ביום

הששי תיכף כשקם ממטחו, מה שאין כן אחר-כך שנצטוו על קריאת שמע בזמן קימה, והיא מצוה תדירה בכל יום, היא קודם; ומה דאמר רב

חסדא: ישכים להוצאת שבת וליף מקרא ד"והיה", היינו דצריך להקדים כל מה שיוכל, ועל-כן אפילו אחר קבלת התורה שנצטוינו על מצוות

שהיה אומר 'ברוך אדני יום יום יעמס לנו צרכנו'. והסכימו (ה) הרבה פוסקים, שגם הלל מודה שכדברי בית-שמאי עדיפא

טפי, אלא שהיה בוטח בה' שבוודאי יזמין לו לשבת מנה יפה משאר הימים, וכדי לחזק מדת בטחונו היה נוהג כן, אבל כשאר

כל אדם שאין בטחונו חזק כלי-כך, גם הוא מודה דכשמאי עדיפא טפי; (ו) ופשיטא בדבר שאינו שכיח לקנות, כשיודמן לו דבר שלא יהיה נפסד, אזי יניח אותו לשבת. מצוה (ז) לטעום מכל תבשיל בערב-שבת (ח) כדי לתקן יפה כהוגן. ועיין בספר

שער הציון

(ה) מגן-אברהם בשם סדר-היום. ומה שכתב המגן-אברהם אחר-כך ולימוד הישיבה, אין רוצה לומר שעל-כן צריך לבטל, דאס-כן סותר את עצמו; גם זה ליחא בסדר-היום, דשם מוכח בהריא דאפילו בשביל מצוה עוברת אין לבטל תלמוד תורה רביים, אלא הכוונה דהבעל-הבית שרוצה ליכנס בתוך הישיבה ואין לו בביתו מי שיכין עבורו, אין לו ליכנס, דהוי ליה דבר שאין לו קצבה, אבל להרב הלומד עמהם לא שייך זה; (ג) מגן-אברהם וש"א: (א) (ז) מגן-אברהם: (ה) אור זרוע ודרכי-משה וב"ח ומגן-אברהם וש"א: (ו) חייאדם, וכן משמע כאלויה רבה; (ז) מגן-אברהם: (ח) אליה רבה. ובשולחן-שלמה משמע דעצם הטעימה היא מצוה:

באר היטב

השלים בתחלה שוב א"צ להשלים, אבל אם אירע בתחלה בימות החול והשלים, נעשה כנדר וצריך להשלים אף אם יחול אח"כ ביום ו', עכ"ל. נמצא למדין, אם חל פעם הראשון היא"צ ביום ו', אם לא השלים אז היא"צ להשלים כל ימיו אם חל היא"צ ביום ו', ואם השלים אז או שחל היא"צ ראשון באמצע השבוע דאז חייב להשלים מדינא, או צריך להשלים כל פעם שחל היא"צ שלו ביום ו'. וט"ז חולק וכתב דלא מקרי דלא שפצטער, ע"ש. ועיין ביו"ד סי' תב מש"ש. והעולם נהגו כהב"ח.

ישכים. ויותר טוב לקנות ביום ו' מביום ה'. ויאמר על כל דבר שקונה: זהו לכבוד שבת, כתבים. ומצוה להכין צרכי-שבת מחד בשבתא כי גם הלל מודה בזה, ד"מ, עמ"א. ויחזור כתשובה בכל ע"ש, כי דומה לעה"ב, מי שטרח בע"ש וכו'. ויש לפנות קודם עכביש שבכית, תוצאות-חיים.

משנה ברורה

א (א) ישכים בבוקר וכו'. דכתיב "והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאר" וגומר, הכנה דומיא דהבאה,

והבאת המן הלא היתה לאלתר בבוקר, דכתיב "וילקטו אותו בבוקר בבוקר", אף הכנה על שבת תהיה מיד בבוקר, והיינו

מיד אחר קריאת שמע ותפלה. אך אם הוא רגיל ללמוד אחר התפלה איזה שיעור קצוב (ב) או שלומד עם רבים, אל

יבטלנו, וכמו שכתוב בסוף סימן רנא. (ג) ואם דרך המקום ההוא למכור בבוקר ולא ימצא לקנות אחר לימודו, לא יקבע

לימודו אלא אחר הקניה. ואם רגילין למכור בבוקר השכם קודם התפלה ולא ימצא לקנות אחר התפלה, יקנה ואחר-כך

יתפלל, אך יראה לקרות קריאת שמע כיון שכבר הגיע זמנה, ואין זה בכלל-מה שאמרו: אסור לעשות חפציו קודם

שיתפלל, שזו חפצי שמים היא: (ב) ביום ששי. והוא יותר טוב משיקנה ביום חמישי, שהוא מינכר יותר שהוא לכבוד

שבת, אם לא בדבר שצריך הכנה רבה, כמו בשר למלוח וכדומה, יש לקנות ביום חמישי; אך אם הבשר שמוצא ביום

חמישי הוא כחוש, ויש ספק שימצא ביום ששי שומן וטוב, ימתין על יום ששי [אחרונים]. ומסתברא דבימים הקצרים, כל

מה שיכול להקדים ההכנה ביום חמישי, עדיף. וטוב שיאמר (ג) על כל דבר שקונה: זהו לכבוד שבת! כי הדיבור הוא

פועל הרבה בקדושה. ואף-על-פי שהכין בהשכמה, (ז) מצוה היא לכתחלה שיוסיף גם בין-השמשות, ורמז לדבר, שנאמר

"והיה משנה" [כלומר, שיכינו שנית]. כתיב בתורה "זכור את יום השבת לקדשו", ודרשו בית-שמאי, שתהא זוכרו מאחד

בשבת; נודמן לך חלק יפה, תהא מתקנו לשבת. ואמרו על שמאי הזקן, שכל ימיו היה אוכל לכבוד שבת: היה מוצא

בהמה נאה, אומר זו לשבת, מצא אחרת נאה הימנה, אוכל הראשונה ומניח השניה על שבת, נמצא שהאכילה היא כרי שתשאר היפה על שבת; אבל הלל הזקן, מרה אחרת היתה בו,

שהיה אומר 'ברוך אדני יום יום יעמס לנו צרכנו'. והסכימו (ה) הרבה פוסקים, שגם הלל מודה שכדברי בית-שמאי עדיפא

טפי, אלא שהיה בוטח בה' שבוודאי יזמין לו לשבת מנה יפה משאר הימים, וכדי לחזק מדת בטחונו היה נוהג כן, אבל כשאר

כל אדם שאין בטחונו חזק כלי-כך, גם הוא מודה דכשמאי עדיפא טפי; (ו) ופשיטא בדבר שאינו שכיח לקנות, כשיודמן לו דבר שלא יהיה נפסד, אזי יניח אותו לשבת. מצוה (ז) לטעום מכל תבשיל בערב-שבת (ח) כדי לתקן יפה כהוגן. ועיין בספר

6

ג לשון הטור

לשמשו, *ישתדל (ג) להכין (ב) [נ] בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבדו, כי רב חסדא היה מחתך הירק דק דק, ורבה רוב יוסף היו מבקעין עצים, ורבי זירא היה מדליק האש, ורב נחמן היה מתקן הבית ומכניס כלים הצריכים לשבת ומפנה כלי החול. (ד) ומהם ילמוד כל אדם, ולא יאמר לא אפגום כבודי, *כי זה הוא כבודו שמכבד השבת: הגה ויש להשחזו (ג) הסכין

שערי תשובה

באר היטב

הבשר במקום שאפשר שלא יהיה ביום ר' וכיוצא, ע"ש: [נ] בעצמו. עיין בה"ט. כשם כוונת האר"י: הוצעה שאדם מוצע בצרכי-שבת הם גזולה למחית העונות כמו הרמב"ם, ולכן צריך לטרוח הרבה בשביל כבוד שבת. ע"ש, וכה"ג כתבו לענין עשיית המצות כבוד-פסח, ועיין בתוספת-שבת שכתב בהא דמצוה

ומצוה לטעום מכל התבשילין בערב-שבת, האר"י ז"ל: (ג) בעצמו. והוא הדין בכל מצוה, מצוה בו יותר מבשלוחו: (ג) הסכין. מדכתוב והכינו את אשר יביאו, הך 'את' נרמז בו סכין, מלשון לאתים ולמומרות:

בו יותר מבשלוחו דאין ליהרר גם כסעודה בריית-מילה וחתונה, ע"ש. והנה מצוה בקידושין במעשה דר"א ור"י שהיו מסובים במשתה בנו של ר"ג והיה ר"ג כרכי עומד ומשקה עליהם כר, מצוה גדול ממנו ששימש כר. ואמנם בחותת-יאר"י סי' רה כתב דרוקא תשמיש של בויזן אסור משאי"כ בזה שעושה לכבד אחרים, וע"ש דשקיל וטרי בהא דר"י מצלח ציבי שאינו לפי כבודו, וע"ש דרובן לא קפרי ומטפלים עצמם בעשיית סוכה וכן בשאיבת מים דרך ר"ה למצת-מצוה, וכן אין נמנעים מלהיטפל בחבורת קברנים בחסירה וכל צרכיו, וגם הביא שם דר"י בר אלעאי מרדך אתלת, ע"ש. ועיין בבארי-עקב חלק ת"מ דמיתא מקידושין גבי ר"י אשכחיה לר"ג דעבד מעקה, וכן הא דהלכו לאטליו של

ביאור הלכה

משנה ברורה

תדירות ככל יום והיא מצות קריאת שמע, יזרז את עצמו לזה תיכף אחר שיקיים קריאת שמע [וגם תפלה לדעת הרמב"ם היא דאורייתא, וגם מחמת סמיכת גאולה לתפלה]. דגם זמן קריאת שמע מקרי השכמה, וכדכתיב 'ויגש הפלשתי השכם הערב', ואמרו חז"ל: כדי לבטלם מקריאת שמע שחיות וערבית, אלמא דג' שעות על היום הוא בכלל השכמה עדיין, וממילא מה דמטריח את עצמו תיכף אחר זה להוצאת שבת לא נפקי מכלל זה [וגם דלכאורה נראה דהאי דרשא דרב חסדא הוא אסמכתא בעלמא [ונכבר העיר בזה הפרי-מגדים בסוף סימן רנא מרג' סעודות סבירא להו לכמה פוסקים דהוא מדרבנן], דהלא כתב הרמב"ם דעיקר עונג שבת הוא מדברי קבלה, ואיך יהיה הכנה לזה מדאורייתא בערב-שבת בבוקר? אבל באמת יש לדחות הכל, דאף דעונג הוא מדברי קבלה, אבל על-כל-פנים סעודה בשבת וההכנה לזה מבעוד יום הוא דאורייתא לכמה פוסקים, עיין ביצה ב ע"ב ברש"י והרע"ב, ואס"כ אפשר דגם השכמה לזה בבוקר הוא מן התורה]. וגם מה שכתב בסדר-היום דאם הצבור מתפלל לא יפרש מן הצבור, פליאה היא, איך ידחה לדבריו תפלה בצבור דרבנן את מצות הכנה שהיא דאורייתא? וגם אם נימא דהוא רק אסמכתא, גם-כן נראה דמוטב להתפלל אחר-כך ביחודי, משיתפלל בצבור ולא ימצא אחר-כך מה לקנות לצרכי-שבת [ונכבר התפלא בזה בספר חיי-אדם, אך מה שכתב שם דאם היא דאורייתא אפשר דהיא קודם אף לקריאת שמע מטעם דהיא מקודש, לא נהירא כלל, דאף דשבת הוא מקודש, יום הששי הוא רק הכנה למקודש ולא מקודש מקרי], לכן לא העתקתי דין זה. והנה הרמב"ם השמיט האי דינא, וצריך טעמא; ואפשר לומר שטובר דכיון דפסקינן בבבא-קמא

שולחן-שלמה, דהטעימה בשבת מכל מין בוודאי היא מצוה, ורמז לזה: 'טועמיה חיים זכור': (ג) להכין בעצמו וכו'. דמצות כיבוד שבת מוטל על כל אדם, וכדכתיב 'וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד', (ט) ומצוה בו יותר מבשלוחו, והוא הדין בכל המצוות מצוה בו יותר מבשלוחו, ועיין בביאור הלכה. כתבו הספרים: יהרהר בתשובה ויפשפש במעשיו בכל ערב-שבת, כי שבת מקרי כלה מלכתא, וכאלו מקבל פני המלך יתברך שמו, ואין נאה לקבלו כשהוא לבוש בבלויי הסחכות של חלאת העוונות. (י) ויש לפנות קורי עכביש, שקורין שפי"ן-וועב"ש, מהבית בערב-שבת [א"ר]. וכל-שכן שצריך לכבד הבית מהאבק והעפר מבעוד יום, וזהו הכל בכלל כבוד שבת, וידמה בדעתו כאלו יבוא אליו להתאכסן מלך בשור ודם, כמה מכבד הבית ומציע המטות, וכל-שכן שבת מלכתא [ח"א]: (ד) ומהם ילמוד כל אדם. היינו אפילו החשוב ביותר, (יא) ובפרט בימים הקצרים, ומכל-שכן כשרואה שכבר הוא סמוך לשבת, שאז הוא מחוייב לעסוק בכל כחו. וראיתי אנשי מעשה, גדולי תורה, שהיו מכבדין הבית בעצמן בימים הקצרים כדי שלא יתחלל שבת, וזהו חיוב גמור על כל אדם, דמאי שנא דאין לו מי שיכין או

ל"ב הלכה כאיסי בן יהודה, משמע דוקא בין-השמשות שם אמרינן שהוא רץ לצרכי-שבת ולא בבוקר, וכמו שפירש בהגהת אשר"י, עיין שם, ולרב חסדא דמצוה להשכים, ממילא כשהוא רץ בבוקר גם-כן הוה ליה לפטור, דהוא רץ לדבר-מצוה של צרכי-שבת, ואין לומר דלא היה לו לרוץ כיון שעדיין יש שהות הרבה, דזה אינו, דלכל דבר-מצוה יש מצוה בהריצה, כמבואר לעיל בסימן צ סעיף יב; אבל יש לדחות, דנהי דיש מצוה בהריצה, לא פטוריה מההיקך כי אם לפנות ערב שהזמן דחוק ואין לו פנאי לעיין ולשמור את עצמו בעת הריצה שלא יזיק; והנה לפי זה גם דינא דהגהת אשר"י שם גם-כן אינו מוכרח, ותכן לומר שמתעם זה לא העתיקוהו לדינא כחושן-משפט והעתיקו רק לשון הגמרא שם, עיין שם: * ישתדל וכו'. ברמב"ם איתא על דין זה בלשון 'חייב' [שזה לשונו כפרק ל: אף-על-פי שהיה אדם חשוב ביותר ואין דרכו ליקח דברים מן השוק ולא להתעסק במלאכות מבשית, חייב לעשות דברים שהן לצורך השבת בגופו, שזה הוא כבודו; חכמים הראשונים, מהן מי שהיה מפצל העצים לבשל בהן, ומהן מי שהיה מבשיל או מולח כשר או גודל פתילות או מדליק נרות, ומהן מי שהיה יוצא וקונה דברים שהן לצורך השבת ממאכל ומשקה אף-על-פי שאין דרכו בכך וכו', עיין שם]. והכוונה, על איזה דבר מן הדברים. ועיין בקידושין מ"א דקאמר שם: מצוה בו יותר מבשלוחו. ואפשר דלהרמב"ם גם-כן לאו חוב גמור הוא, אלא כעין חובה משום כבוד שבת, וסבורה הרמב"ם, דאי לא הכי לא היו מבטלים כל הני אמוראים תורתן עבור זה, ומכל מקום לא היו זה חובה גמורה, ותדע, דלא אשכחן כנגמרא בשם חובה כי אם על הדלקת נר בשבת, בדף כה עמוד ב, ולענין ג' סעודות, בדף קיז עמוד ב; ומכל מקום צריך עיון: * כי זהו כבודו. יישב בזה מה שהקשה בשו"ת חותת-יאר"י: איך הקילו בכבודם, הא גדול כבוד הבריות שדוחה לא-תעשה שבתודה [היינו לא-תעשה דרבנן, ושב ואל תעשה אף בדבר-תורה], לכן קאמר דהוה כבודו, שעוסק בעצמו מצוה, ותיכר כבודו כבודו כן לכבוד השם יתברך, וכן הוא אומר ברוד המלך עליו השלום "ונקלתי עוד מזאת וגו'", מה שאין כן אם אין ניכר, כמו אין וכו', ותיכר כבודו באבידה וכוונתו, שמתחלל כבוד התלמיד-חכם על-ידי-זוה [פמ"ג], ורצה לומר, שאין הכל יודעין שהוא עוסק במצוה. ובהו מיושב הא דאיתא בקידושין דף ע דרב נחמן עסק בעצמו במצות מעקה, ששם הוא דבר שהכל יודעין בעת שהוא עוסק שהוא מצות ה', מה שאין כן באבידה, בעת שהוא מטפל בה

שער הציון

(ט) ונראה דלא שייך בזה לומר: מצוה שיוכל לעשות על-ידי אחרים אין מבטלין התלמוד אפילו לזמן מועט, והכא הלא יוכל לעשות על-ידי שולחו דעדיף הוא ממי שהוא אחר לגמרי; יש לומר, דרוקא מצוה שאין מוטלת על גופו, כגון שיפסיק באמצע הלימוד לילך לגמול חסד עם איזה אדם במקום שאחר יוכל לעשות עמו הטובה ההיא, מה שאין כן בזה שהכבוד-שבת מוטלת על גופו, וממילא מצוה בו יותר מבשלוחו. אי נמי, דרוקא לענין כבוד-שבת אמרינן כן דחמירא, מה שאין כן לענין שאר מצוות אם הוא תלמיד-חכם ונוגע לביטול תורה, וצריך עיון: (י) זה נכלל כמה שכתב הרמב"ם פרק ל הלכה ה: צריך לתקן ביתו מבעוד יום מפני כבוד השבת: (יא) חיי-אדם:

הלכות שבת סימן רנ רנא

באר הגולה לג

7

ד מכתבי הרמב"ם פסק
ל מהלכות שבת

בערב-שבת, (ה) כי זהו מכבוד השבת שמכין עצמו לאכילה (כל-כו וכו' בשם ספר חיי-עולם): **ב** הירבה
בבשר ויין ומגדנות (ו) כפי יכולתו: **ל**

רנא שלא לעשות מלאכה בערב-שבת מן המנחה ולמעלה, ובו ב' סעיפים:

א פסחים נ' ב טור
המורכב בשם ובי
מאי ג רש"י שם
בגמרא לניצת רבנו
אליהו מוזני ד טור
בשם אב"העזרי ושאר
מוסקים

א (א) *העושה (ב) מלאכה בערב-שבת מן המנחה ולמעלה, אינו רואה (ג) סימן ברכה. **ביש**
מפרשים (ג) (ג) מנחה גדולה *וייש מפרשים מנחה קטנה: הגה ודוקא כשעושה המלאכה דרך
קבע, אבל אם עושה אותה (ד) דרך עראי לפי שעה ולא קבע עליה, שרי (כ"י בשם א"ז). ולכן מותר לכתוב
*איגרת שלומים וכל כיוצא בזה (ד"ע): **ב** *לתקן בגדיו וכליו לצורך שבת מותר כל היום: הגה

שערי תשובה

אמאום ליקח בהמה למשחה בנו של ר"ג, ובמח"ב האריך בזה והביא דברי
מהר"ט בקידושין שכתב שר"ג רצה לעשות מעקה בעצמו שהוא מצות עשה
והייב לכוך עליו ואמרינן מצוה כו כו, ע"ש. ועיין בכתובות פרק מצאת האשה גבי הלל, פעם אחר
לא מצא עבד לרוך לפניו כו, ע"ש:

באר היטב

(ב) מלאכה. ופרקמטיא שרי, מ"א: (ג) מנחה גדולה. היינו משש
והייב לכוך עליו ואמרינן מצוה כו כו, ע"ש. ועיין בכתובות כהא דרבי אמי ורבי אסי
קטור גנא לר"א כו, ע"ש. ועיין בכתובות פרק מצאת האשה גבי הלל, פעם אחר
לא מצא עבד לרוך לפניו כו, ע"ש:

ביאור הלכה

אין הכל יודעין מזה, ולכן אפילו אם ירצה להתזירו ברבים ויודיעם
שהיא אבידה, גם-כן פטרתו התורה מזה, כנ"ל:

* העושה מלאכה וכו'. ואיסורא נמי אית בזה, רק שאינו חמיר
האיסור כשאר איסורי שבות שהיה חייב על זה מכת
מרדות, כן איתא ברמב"ם פרק ח מהלכות יום-טוב ובסמ"ג וכן איתא
באור זרוע. ונראה שמקורו הוא מהא דפסחים ריש פרק מקום שנהגו,
עיין שם בגמרא בתירוך ראשון; ואפילו לתירוך שני דגמרא הוא רק
דאין משמתין אותו אבל איסורא יש, כי למה לנו להשוות פלוגתא בין
התירוצים, וכן משמע בר"ן ריש פרק הנ"ל, עיין שם, וכבר הביאו בפרי-
מגדים. והנה הט"ו כתב דאין בו איסורא רק דאין בו סימן ברכה,
ולדידיה מוכרחין אנו לומר דפליגי שני התירוצים הנ"ל, והלכה ברב-
סופרים להקל, וכפרט דהוא תירוצא בתרא; אי נמי, אף לתירוצא קמא
דגמרא, אף דקאמר לשון 'אסור', היינו דאין רוח חכמים נוחה הימנו,
אבל לאו איסור גמור, אך לפלא שלא זכר מרבני הרמב"ם ושאר
פוסקים הנ"ל. והנה לענין פרקמטיא כתב המגן-אברהם דאינו בכלל
מלאכה, ושאר האחרונים [הר"ם ותו"ש וח"מ] חלקו על זה בראיה.
ועיין בפרי-מגדים שתירץ דכוונת המגן-אברהם היינו דאין צריך
להחמיר בזה לכולי עלמא ממנחה גדולה, אבל לענין מנחה קטנה דינו
כמו שאר מלאכה, וכמו שכתב בעצמו בסעיף-קטן ד, שמה שאמר
הגמרא דתקיעה שניה היתה לבטל העיר וחגיגותיה, היינו בזמן מנחה
קטנה, וכן משמע במחצית-השקל, דלענין סגירת החנויות שוה הזמן
כמו לענין שאר מלאכות, אך היקל שם לענין פרקמטיא בצנעא, עיין שם

משנה ברורה

שהשליח אין לו פנאי: (ה) כי זה הוא וכו'. ובספרי מסמין
לה אקרא "יודעת כי שלום אהלך", זו השחזת הסכין, כי אם
קהה הסכין יוכל לבוא לפעמים לידי קטטה חס ושלום:
ב (ו) כפי יכולתו. עיין לעיל בסימן רמב, שם מבואר כל
הפרטים בזה: **ל**

א (א) העושה מלאכה. ופרקמטיא (ב) שרי, ומכל מקום
משמע מהגמרא (ג) דזמן סגירת החנויות הוא קודם זמן
הדלקת הנרות. ועיין בביאור הלכה ולקמן בסימן רנו במשנה
ברורה סעיף-קטן א: (ב) סימן ברכה. מאותה מלאכה, שאף
שירויח במקום זה יפסיד במקום אחר: (ג) מנחה גדולה.
היינו בשש ומחצה, ומנחה קטנה היינו תשע ומחצה,
(ג) והסומך על המקילין לא הפסיד. והשעות הם זמניות. וכל
זה בעושה מלאכת עצמו, אבל פועל הנשכר אצל בעל-הבית
בסתם, איתא בחושן-משפט סימן שלא דזמנו הוא סמוך
לשקיעת החמה, ורק כדי שילך לביתו למלאות לו חבית מים
ולצלות לו דג קטן ולהדליק לו את הנר, אם לא במקום שיש
מנהג קבוע לפסוק מקודם. ועיין (ד) במגן-אברהם ובספרי
תוספת-שבת: (ד) דרך עראי. היינו, (ה) אפילו בשכר:

[ובדבריו נדחה ראיית הנתיב-תיים, ובלאו הכי אינה ראייה לפי מה שכתב הרמ"א בהג"ה והוא גובה מאור זרוע, ודוקא אם עושה מלאכה בקבע כדי
להשתכר וכו', וראייתו שם הוא ממה שהקיל במשנה לשרות דיו ערב-שבת עם חשיכה, וכן שאר הדברים שהביא שם במשנה, שבית-שמאי סוברין
דוקא כדי שיעשו מבעוד יום ובית-הלל מתירין עם חשיכה, עיי"ש. ועיין בפרישה שהקשה ממשנה זו ועיין שם מה שתירץ, ולפי שמתחיל רק עם
חשיכה והמלאכה נעשית מאליה בשבת, ולפלא האיך מתירין בית-שמאי בכדי שיעשו, וגם בית-הלל מודו לזה, אך האמת הוא מה שתירץ האור
זרוע הנ"ל]. והנה העולם נהגו להקל לענין סגירת החנויות, ונראה שסומכין על דברי הט"ו הנ"ל דלית בו איסורא בכל גווני: * ויש מפרשים
מנחה קטנה. עיין במגן-אברהם שמשכים לדעה זו, ומכל מקום משמע מיניה דפועלי שדה צריכין לשבות במנחה גדולה, ומבאר בזה מה שכתב
הרמב"ם, דתקיעה ראשונה שמרמו על הפועלים שיפסקו מלאכתן [כבשבת ל"ה] צריך להיות במנחה. והנה בזמננו לא נהגו ככה, ואפשר דהטעם
הלא הוא כדי שיבואו לעיר ויכינו צרכי-שבת, ובזמננו כל אחד מהפועלים אנשי-ביתו מכינין צרכי-שבת, וכעין שמצינו לענין מה שאמרו חז"ל: מת
בעיר, כל בני העיר אסורין במלאכה, שכתבו הפוסקים שהוא כדי שישתדלו להכין כל עניניו, ועל-כן במקום שיש בעיר חבורות מיוחדות לצרכי
המת, שוב מותרין הכל. ומכל מקום כל ירא-שמים יראה לפסוק ממלאכתו שבשדה על-כל-פנים בזמן מנחה קטנה [אם לא שהוא דבר האבוד, דאז
לא עדיף מחול-המועד], ורבים מחמירים אף ממלאכתו שבבית: * איגרת שלומים. עדיפא הוה ליה למכתב, דאפילו שריית דיו וסמנים או ציית
חיה ועופות, דזה בוודאי אסור בחול-המועד כל שאינה צורך המועד, גם-כן מותר בערב-שבת, שכן מוכח באור זרוע שממנו נובע הדין: * לתקן
בגדיו וכו'. הוא הדין לתפור בגדים מחדש [א"ר ופ"ג], אף שהוא מלאכה גמורה ובערב-שבת אסור בזה, כמבואר בסימן תסח, לענין ערב-שבת
מקילין, עיין שם בדבריהם, ומשמע מדבריהם דאפילו לתפור מעשה אומן מותר. ובביאור הגר"א הביא המקור על דין תיקון בגדים מחול-המועד,

שער הציון

(ב) מגן-אברהם: (ג) דזמן הסגירה הוא בתקיעה שניה, והדלקה הוא בשלישית [שבת ל"ה]: (ג) ט"ו, וכן דעת המגן-אברהם כמאן דאמר מנחה קטנה, וכן
פסק הפרי-מגדים: (ד) דהנה המגן-אברהם הקשה: הא פועלי-שדה צריכין לפסוק בתקיעה ראשונה, וכן פועלי-בית על-כרחן ממנחה קטנה ולמעלה; ותירץ,
דהירושלמי מירי מדינא, אבל לאחר שתקנו על-ידי התקיעות לשבות מהמלאכה, אין הכי-נמי דצריך לשבות, ורוצה לומר שהבעל-הבית ינכה לו עבור זה
משכרו ששכרו ליום [עין בנתיב-חיים], ודוחק. ותוספת-שבת כתב, דנראה דמה שהצרכו לפסוק ממנחה ולמעלה, היינו בעושה מלאכת עצמו אבל לא
בעושה מלאכת אחרים, ודבריו נכתיים, אבל נראה דכל זה כדבעד שנשכר ליום סתמא, אבל לכתחלה מוטל על הפועל שלא לשכור את עצמו ליום שלם
בערב-שבת, כי אם עד זמן מנחה קטנה: (ה) אליה רבה בשם דרכי-משה:

ספר

אנגרא דבלה

על התורה

מאת כבוד קדושת טרנא זרבנא אדמו"ר הרה"ק סיני ועוקר הרים
 בוצינא דנהורא אספקלריא המאירה רבן ומאורן
 של ישראל קדוש יאמר לו רבינו המפורסם
 מן רבי צבי אלימלך שפירא וצוקלעה"ה
 אבד"ק דינוב יצ"ו

ויקרא במדבר דברים

ערוך מחדש מתוקן עפ"י דמו"ר עם
 ביאור הצבי והצדק איש התכונה

ע"י המסדר זמניה ברוב עמל וגיעה
 צבי אלימלך פאנעט
 אבדק"ק קוסן
 נכד המחבר

מיליטארי
 אהל 1234567

ספר במדבר

הגהה

פרשת במדבר

התורה מסתרת בלבושים עד עת בא פקודת הנשמה אשר לחלקה ניתנה הדרש והרמוז ההוא הספון בתורה, אז יתגלה יפיה לעין כל, ועיין מ"ש בפרשת תשא ותבין^א.

→ **ויאמר עוד**, דהנה אמרו רז"ל [ויק"ר פ"א י"א] אלו היו יודעין אומות העולם כמה אהל מועד יפה להם וכו' שמתחלה כשהיה הקול יוצא היו נתרזין מתוך פנקטיהם^ב, משא"כ כשנבנה אהל מועד היה הקול מתצמצם באהל מועד לציר נאמן פנים אל פנים כאשר ידבר איש וכו', לכך אמר כלל ופרט, במדבר סיני באוהל מועד, ואין בכלל אלא מה שבפרט, הפרט אהל מועד דייקא, משא"כ הזמן נכתב באחד לחדש השני פרט,

וידבר וכו' במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית וכו'. עיין באור החיים העיר בכתוב מפני מה בהמקום הקדים הכלל להפרט, ובהזמן הקדים הפרט להכלל, עיי"ש דברי קדשו, ולי הקטן נראה ג"כ דהנה סיני הוא קדושת שעה, ששם ניתנה תורה והיו מלמדין אותה אחר כך באהל מועד מפני משה, וידוע מענין כלל ופרט, אין בכלל אלא מה שבפרט^ג, וללמד בא כל מה שנאמר באהל מועד מפני משה הוא אשר נאמר בסיני, משא"כ בהזמן הקדים הפרט להכלל, נעשה כלל מוסיף על הפרט, שבהמשך הזמן רחבה התורה ונסבה למעלה עוד כל ימי עולם דור דור ודורשיו מוציאים נחלי דבש וחמאה כל אחד לפי חלקו, הגם שהכל נאמר בסיני עכ"ז

ביאור הצבי הצדק

הוינא קאים על טורא דסיני וכו'. הגם שכל הנשמות היו שם, כל הנשמות אין להם הקמה ונשיאות ראש רק בדור המיוחד להם ואין להם מבוא להתפלל ולחדש חידושי תורה רק בדור המיוחד להם וזה נודע, וזהו שאמר אילו הוינא קאים. וע"ע בכני יששכר מאמרי השבתות מאמר ה' אות א' ד"ה והנה מהראוי וכו' (עמ' מ"ט) והנה תדע מה שאמרו רז"ל כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש עד סוף כל הדורות הכל ניתן מסיני, והנה לא נתגלה הדבר עד בא זמן התכם בעל המאמר בדורו וגילה הדבר ההוא.

ג) פ"י המפרשים שהיה קול גדול נשמע והיו מתחלחלין עד כדי הטלת רעי בתוך היכליהם.

א) ע"י עירובין כת. וש"נ.

ב) לעיל בפ' תשא עה"פ ויאמר וכו' כתב לך וגו', והנה למשה נגלה אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש כמו שאמרו רז"ל, ונגלה לו רמיוחם בתורה היכן הוא, אבל משה לא למד כל זה לישראל רק התורה בכללה ועיקרי הדינים וההלכות, אבל הרמיוזות מרקדוקי המצוה היכן הם נלמדים מהתורה זה לא למד להם כי זה שייך לשורשי הנשמות שבכל דור שכל אחד יוציא מן הכח אל הפועל מהתורה מיץ חלב וחמאה השייך לשורש נשמתו, ועיין כל זה בחסד לאברהם. ועי' בס' מגיד תעלומה על הרי"ף ביאורי הירושלמי (עמ' ע"ד) ד"ה ר' שמעון וכו' אמר אילו

ומתגלה הארת השבת, אז הוא עליית העולמות ומתעלים ששת ימי החול אשר נסתלקו מן העולם הזה כל אחד בזמנו, מתעלים אז לאור עליון יותר נפלא בערך, וכן הוא בשבוע שניה עד שישתלמו ימי החדש, אז מתעלים כל ימי החדש למקום עליון יותר, וכן הוא בכל חודש עד שתשלם השנה בכל חלקי ימים וחדשים, ואז תתעלה השנה למקום עליון יותר, וכן הוא בשמיטות עד שנת היובל יתעלו השמיטות למקום עליון יותר, ככה יהיה עד ככלות ששת אלפים שנה ויתגלה אלף השביעי ישובו כל הדברים לשורשם ולמקום מחצבתם למקום שממנו חוצבו כל חלקי הזמן. L

ומעתה בין והתבונן, כאשר יתגלה איזה יום בעולם וחוזר אח"כ למקורו הנה הוא חוזר עם כל העניינים הנחקקים בו מבני אדם הנתונים אז תחת הזמן הן לטוב והן ח"ו בהיפך, והנה קודם שחוזר היום לעולם העליון אז הפגם הוא רק בעולם הזה, משא"כ כשחוזר היום הנפגם למקום העליון, אז הפגם ח"ו במקום עליון יותר, אז תשובת האדם הוא יותר קשה כי פגם בעליונים, ואם לא תיקן גם

בשנה השנית כלל, נעשה כלל מוסיף על הפרט, לידע ולהודיע ולהודיע הנהגת הזמן בעולם, על פי מ"ש חכמי האמת זמנים המסוגלים ביותר לתשובה משאר הזמנים הוא בסוף איזה זמן הנועד, דהיינו זמן מנחה לעתותי ערב דהוא סוף היום, ערב שבת הוא סוף השבוע, ערב ראש חודש הוא סוף החודש, ערב ראש השנה סוף השנה^(ה), וכן תבין ותתבונן דוגמתן בשמיטין ויובלות, וכן תתבונן הדוגמא בסוף אלף הששי כאשר יגיע זמן אלף השביעי שבת לי"י, דהנה הזמן הוא נברא כמו כל הנבראים^(ה), וברא הש"י את הזמן ששת אלפים ויום השביעי קדש, לא יעצר ולא יחסן סחרה ואתנה קדש לי"י [ישעיה כג ית], וכל הדברים ישובו למקורם ולמקום חצבתם לחיי החיים וישמח י"י במעשיו.

והנה הזמן הלז עוד כל ימי עולם מתגלה הזמן ובא ממקום עליון לעולם הזה ואחר כך חוזר לנרתיקו. ותבין הענין כפי קבלת חכמי האמת הוא באופן זה, כאשר מתגלה זמן יום א' בשבוע, לעתותי ערב חוזר היום לעולם העליון ומתגלה היום השני, עד כלות ימי השבוע, וכאשר ישתלמו ימי השבוע

ביאור הצבי והצדק

ד) שורש הדברים בספר פרדס רמונים להרמ"ק (שער י"ג פ"ג) ונתבאר באריכות גדולה בספר השל"ה מסכת חולין פרק תורה אור (סב) ד"ה עוד באתי לגלות סוד בענין זה, הענין לעשות תשובה דבר יום ביומו וכו' ואגב אבאר כל ארבעה חלוקי כפרה, ר"ל ד' זמני תשובה, א' בכל יום לעת ערב, ב' בערב שבת, ג' בערב ראש חודש, ד' יום התשובה הגדול יום כיפורים, והנה הפרדס בשער השערים גילה רז זה והנני מתפשט דבריו כדי שיכנסו בלב משכיל להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות. והנה הצורך להקדים שתי הקדמות, הקדמה ראשונה כל הענפים הרוחניים היוצאים ממקורם הם יוצאים ושוב, כלומר הענפים מתפשטים מהמקור וחוזרים למקורם

ה) הרמב"ם בספר המורה ח"ב פ"ל כבר הודעתוך שיסוד התורה כולה שהאלוה המציא העולם לא מדבר בזולת התחלה זמנית, אבל הזמן נברא, כי הוא נמשך לתנועת הגלגל, והגלגל נברא.

ד) שורש הדברים בספר פרדס רמונים להרמ"ק (שער י"ג פ"ג) ונתבאר באריכות גדולה בספר השל"ה מסכת חולין פרק תורה אור (סב) ד"ה עוד באתי לגלות סוד בענין זה, הענין לעשות תשובה דבר יום ביומו וכו' ואגב אבאר כל ארבעה חלוקי כפרה, ר"ל ד' זמני תשובה, א' בכל יום לעת ערב, ב' בערב שבת, ג' בערב ראש חודש, ד' יום התשובה הגדול יום כיפורים, והנה הפרדס בשער השערים גילה רז זה והנני מתפשט דבריו כדי שיכנסו בלב משכיל להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות. והנה הצורך להקדים שתי הקדמות, הקדמה ראשונה כל הענפים הרוחניים היוצאים ממקורם הם יוצאים ושוב, כלומר הענפים מתפשטים מהמקור וחוזרים למקורם

11

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר

אור לשמים

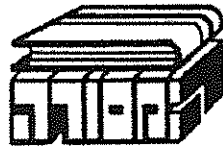
אשר חיבר כ"ק הרב הגאון הצדיק והקדוש והטהור משיח ה'
רבן של בני הגולה בנגלה ובנסתר

מוהר"ר מאיר הלוי זצוקללה"ה

מנהל עדת ישורון ואב"ד בק"ק סטאבניץ ובק"ק אפמא

(ע"פ נוסח השער דפוס תרס"ט)

נערך מחדש, בהגה"ה מדוייקת ע"פ דפוס ראשון, נחלק לפסקאות
קצרות לפי הענין, בתוספת מראי מקומות, הערות הארות
וביאורים, וכמה מפתחות, דבר דבור על אפניו

פעיה"ק ירושלים תוכב"א
שנת תשס"ג לפ"ק

זולת שעלה כביכול ברצונו הפשוט להביאו לבחינת העלם למען לא ימשיכוהו הרשעים למעשיהם המכוערים, וגנוזו לצדיקים העתידים לבוא בכל דור ודור, ואצלם הוא בבחינת התגלות שיוכלו להמשיכו כרצונכם הטוב.

→ והנה הצדיק נקרא יום השישי (ומ"ח מ.), ושנה השישית⁽⁶⁾, כי כמו יום השישי שהוא כולל כל ו' ימי המעשה ובו העת לתקן כל הו' ימים, כאשר שמעתי בשם רבינו האלהי מוה' אלימלך צוק"ל שערב ש"ק הוא בחינת ערב יום הכיפורים, כמו כן הצדיק כולל הכל. גם זאת נקרא הצדיק שנה שישית, כי הצדיק הוא בחינת וא"ו שמושכת עוד וא"ו⁽⁶⁾, דוגמת דלי ששואב ממעין וצריך עוד חבל להמשיכו למעלה, כמו כן הצדיק בוא"ו א' שואב השפע ממקורה, ובוא"ו השניה ממשיכה להעולמות.

→ וזה וציויתי את ברכתי לכם בשנה השישית, פירוש שברכת ה' יושפע ע"י הצדיק, והוא ממשיכה למעלה מהטבע, וז"פ ועשת את התבואה לשלש השנים

את ברכתי לכם בשנה השישית, פירוש ע"י הצדיק אשלח לכם השפעות גדולות וטובות, וצדיק הוא מדריגה השישית כידוע (ומ"ג קמ"ז). ועשת את התבואה לשלש השנים, תבואה נק' חמשת מיני דגן (ומכ"ט ה' גרמ"ג פ"ג ה"ט) ובעולם⁽⁶⁾ נר"ן ח"י, ועוד גבוה מעל גבוה שומר, וזה ועשת את התבואה לשלש השנים - פירוש שהשפעה תלך מג' ראשונות:

→ וציויתי את ברכתי לכם בשנה השישית ועשת [את] התבואה לשלש השנים (כ"א, כ"ה). הנה השפעות הבורא ב"ה הולכות בכל עת ובכל רגע בלי הפסק כמעין הנובע, זולת שאם ח"ו האדם גורם במעשיו עושה מסך ומבדיל ונעלמת ההשפעה מעיניו, כאשר שמעתי מפה קדוש הרב האלהי מוהר"מ זצלה"ה מרומנאב ביאר הפסוק (נלש"מ כ"א, י"ט) ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים חיים⁽⁶⁾, שהבאר מים חיים היה מוכן כבר לפניו⁽⁶⁾, זולת שהיתה צריכה פקחת עינים לראותה. וכן אור של מעשה בראשית שגנו הקב"ה לצדיקים לע"ל (נר"י י"ו), כי האור הזה עומד וקיים בכל עת,

דג"ר נקראו שנים קדמוניות, וגם שנה בגימטריא ספירה. כח. לא זכיתי להבין ביאור תיבה זו, ואפשר הכוונה בעש"נ, רבעולם ה' מיני דגן ובנפש נרנח"י, וע' בסה"ק ישמח משה פ' וארא שכתב: והנה עיין בדברי הרמ"ע במאמר צבאות (ח"א סי' ה') בה' מיני דגן, איך שהם בחינת ה' חלקי הנפש, שיפון אותיות נפש, שכולת שועל רוח, שעורה נשמה, חטה חיה, כוסמת יחידה. ונלע"ד דלזה כוונת רבינו ז"ל. כ"ט. הערת הגאון רבי משה האלבערשטאם שליט"א: בפסוק ליתא תיבת חיים. ל. הערת הגאון רבי משה האלבערשטאם שליט"א: סמך גדול לזה מפירוש הטור עה"ת בראשית כא יז: ולפי פשוטו באשר הוא שם, ממקום שהוא שם נשמעה תפילתו נראה לו הבאר ולא הוצרך לבקש מים ממקום אחר. וכן בב"ר נג יד: ויפקח את עיניה, אמר רבי בנימין הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר את עיניהם, ע"כ. ונלע"ד דרבינו ז"ל מדגיש, דהיה לפניו ולא ראתה, דאילו לפשט אפשר לא ראתה טוב, והיה רחוק או מוסתר. ל"א. ל"מ כעת, וע' זח"ג קח: שמשוה שנה ו' ליום הו', וע' טעמי המצות פ' בהר שכתב בהדיא דהו' שנים כנגד ו"ק דז"א והשביעית כנגד מלכות. ל"ב. לכאורה הכוונה בכל ו' יש עוד ו', דכך כתיבתה ו"ו או וא"ו או וי"ו. ונלע"ד דרבינו ז"ל

- בחיי מוחין קדישין, ומשם יומשך ארך ותעלה בני חיי ומזוני רויחא וכל טוב סלה: **ל**
ובכל ארץ אחוזתכם וכו' (כ"ה, מ). דהנה העבודות של הבורא ב"ה הוא אין סוף, ואדם הרוצה לעבדו אינו יודע מה לעשות עד שזוכה לעבודתו, וז"פ (שמות י, ט) ואנחנו לא נדע מה נעבוד עד בואינו שמה - עד שזוכה להעבודות אז יודע מה לעשות לעבדו ית"ש, רק שמי שהוא דבוק אצל הצדיק שמיחד כל העולמים ועבודתו הוא בדרך משפיע ומקבל^ל, יוכל האדם ג"כ לטעום מהעבודות, וזפ"ה ובכל ארץ אחוזתכם - שאחיזה שלכם אצל הצדיק שמיחד בחינת ארץ רומז למלכות (ומ"ג יג). לבחינת כל רומז ליסוד (ומ"ג כה). צדיק יסוד עולם, גאולה תתנו לארץ - עי"ז נזכה לגאולה במהרה:

ובכל ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ (כ"ה, מ). ונקדים לפרש הפסוק (ישוע א, א) בכל מקום אשר תדרוך כף רגליכם בו לכם נתתיו, כי האדם צריך להרגיל עצמו שכל עשייתו יהיו דביקים ומקושרים בהבורא ^{אשר בחכמה} ב"ה אפילו עניני גשמיים, וז"פ בכל מקום אשר תדרוך כף רגליכם בו, דהיינו אפילו

(13) מדרך כף רגל יהיה דבוק ומקושר למעלה. עוד בכל מקום אשר תדרוך כף רגליכם בו, כי האדם הוא נקרא בחינת הולך^ל, רק שהאדם צריך לראות שיברא מעשיותיו מלאכים הקדושים (ע' ומ"ג פג; ז"ס אחרי מנ), וזה בכל מקום אשר תדרוך כף רגליכם בו - דהיינו שתגרמו שיברא מעובדין טבין שלכם מלאכים הקדושים, וכף^ל רומז למלאכים שנאמר בהם (יחזקאל א, ז) וכף רגליהם ככף רגל עגל, וזה בו - דהיינו בוא"ו, עולם היצירה (ע' מ"ז ט' ו' כג). עולם המלאכים (ומ"ג מג, פרקם שט"ז פ"ה). לכם נתתיו - פירוש שלכם יהיה^ל.

וז"פ ובכל ארץ אחוזתכם - דהיינו אפילו בכל עשיות רצונכם אחוזתכם הוא בכל, שרומז להצדיק (ומ"ג כה), דהיינו שבכל עשייתכם אתם דביקים למעלה^ל, גאולה תתנו לארץ - עי"ז תוכלו להמשיך גאולה לעולם:

עוד נ"ל, דאיתא בגמרא (ע' נרכות ד:) כל הסומך גאולה לתפילה הרי זה בן עוה"ב, כי עבודות הצדיקים הוא תמיד לחבר וליחד התרין בחינות יסוד ומלכות, וזה סוד הסומך גאולה לתפילה כידוע (ומ"ג א)

כוונתו ד"שנה" לשון משנה דהיינו כפילות הו' דמושכת עמה עוד ו', ה' יאיר עיני המחכים לאורו. לנ"ע לעיל מ"ש עה"פ וצויתו את ברכתי בשם הסה"ק אוהב ישראל פרשת ואתחנן, ומ"ש שם בכוננת רבינו ז"ל. לד. בהרבה מספרי הצדיקים למדו זאת מהפסוק ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה (זכריה ג, ז), נועם אלימלך פ' בחקותי ד"ה או יאמר אם בחקותי, קדושת לוי פ' בשלח עה"פ הנני עומד לפניך על הצור, עבודת ישראל אבות על המשנה בפ"ב רבי אלעזר בן ערך מעיין המתגבר, ועוד. ואמנם מה שהביא כאן רבינו ז"ל ענין זה דהאדם נקרא הולך, נלע"ד דהוא בדרך קושיא, דדרכת כף רגל היא בחינת עמידה, והלא האדם נקרא הולך, והתירוץ דהכוונה על יצירת המלאכים ע"י העובדין טבין, וה' יאיר עיני המחכים לאורו. ל"ה אפשר הכוונה וכף רגל. לו. אפשר הכוונה דע"י יושפע טוב לאדם, וע' בלשון הזוה"ק שם: ת"ח בר נש דעביד מצוה ההיא מצוה סלקא וקיימא קמי קב"ה ואמרה אנא מפלנייא דעבד לי וקב"ה מני לה קמיה לאשגחא בה כל יומא לאוטבא ליה בגינה. לו. אפשר זה כולל גם בחיי יצירת המלאכים ע"י הדבקות למעלה.

ספר

טעמי המנהגים

ומקורי הדינים

חלק ראשון

כ"ד כל פעם ומקור המנהגים מלוקמיה מכמה ספרים ממקומות
 מספרים מספרים שונים זין מן הראשונים וזין מן האחרונים
 טעמים עמוקים עמוקות מני חשך שאין נגלים ומפורסמים לעין כל המון
 העם מסודר ג"כ על סדר הס"ע. אשר אספתי ולקטתי למעלה כל
 פעם ופעם על מקומו כסדר וכסלכה:

עוד נמלא בספר הזה לקוטי שושנים סיפורים מלדיקים מפורסמים
 נבג"מ זי"ע וכמה חידושי אורייתא דברים נחמדים ונעימים
 מלוקט מפי קדושים עמודי העולם זכוחם יעמוד לנו ולכל ישראל ע"ע:

מלוקט ומסודר ונערך

פ א ת

א"י ש"ש ב

נדפס פעם חמישי בהוספות והגהות ותקונים רבים
 אצ"ר תחב"ת **כמבואו בשער השני**

א

עניני תפילת ערבית

הקרבת המזבח שכן מכפרין א"ל לאומרו. שרם ס"י צ"י צ"ס ר"י אליעזר הגדול :
 (רמ"א) טעם. שאומרים ברוך ה' לעולם אמן ואמן בחפלה ערבית. לפי שצימים
 הראשונים היו צחי כנסיות שלהם בצדוה וסיו יראים להעניבם
 עד אחר חפלה ערבית וחקנו לומר פסוקים. אלו שיש בהם שמונה עשרה הזכרות
 כנגד י"ח ברכות של שמונה עשרה וחקנו אחריהם יראו עינינו ונפטרים בקדיש .
 והשתחא נמי שמהפליין ערבית בצ"ב לא נחבטל כמנסג הראשון . טור ס"י רל"ו .
 וע"י חוסי ברכות דף ד' ע"ב בד"ס אר"י :

(רמ"ב) עוד טעם. משום שגזרו שמד על ישראל שלא יהפילו חפלה ערבית חקנו
 לומר י"ח הזכרות כנגד שמונה עשרה ברכות של י"ח ואע"פ
 שבטל השמד לא צטלה כחקנס חדע כי צליל שבת אין אומרים אוחו מפני שאין
 מחפליין שמונה עשרה. אבודרכס :

(רמ"ג) טעם. שהפלה ערבית אין כש"ן חוזר ואומר. לפי שכוח רשות. ומזה הטעם.
 אומרים קדיש להפסיק בין גאולה לחפלה. להורות דערבית א"ל סמיכס
 וכן הקדיש שבין המפטייר לשבעה קרואים. להורות שאין ממנין הקרואין ואף כי
 קי"ל דעולם למנין ז' . מטע משע אוח שפ"ח :

עניני שבת

76 (רמ"ד) טעם. המנהג בגל ישראל לאבות לחמים לכבוד שבת . כדי שחטול
 האשכ וחלס שבט"ש נכרח אדם הראשון כס"י חלחו של עולם והיה
 קלקלה חלחו של עולם לכך לוקחת חלה לתקן אה זה . ילקוט בראשית. עוד טעם.
 כדי לאכול פת ישראל . ע"י מ"א ס"י רמ"ב סק"ד :

(רמ"ה) טעם. שנוסגין צט"ש לשבד אה לחס המוליא צידים . כי יום ו' הוא
 נגד יסוד יוסף . וציוסף כחוב צשבד אשר הם שוברים . שמעתי :
 (רמ"ו) עוד טעם. כי רמז חייתוך המוליא לשם חת"ך הוא שם של פרנסה .
 ומשביע גימי חת"ך וציוס הששי עש"ק כהצ שש"ע שאין לאכול
 כדי להשביע . ע"כ אין לחחוך המוליא צסכין רק לפרוס אוחס צידים . צסס כרב
 הלדריק

" ובספ"ר החניא ס"י כי כתב חיל מה שאמרו רבותינו ז"ל תפלת ערבית רשית מלחתי
 צסס רבינו שרמיה דוק בחפלי לצה קאמר ולא צקריאח טווע דקריאח טווע
 צצרכותיה חונה היא ונדחורייתי כדכתיב צשבך וצקוונך . ועל זה הטעם הוקיפו ראשי ישיבת
 צצבנל לומר הפסוקין צריך ד' לעולם אמן ואמן וחותמין צא"י חלך אל חי נכד וקיים לננה .
 להודיע שהוא רשות . (וגרחה לי דוחה הטעם תסיר הש"ך הטניית העל הראש צשעת מעריצ
 לסודיע שהיא רשות) ואין צריך לסונך גאולה לחפלי וקצנו כנגד החפלה הפסוקים תאלו עם
 סחתיני שיש בהן י"ס אזכרות כנגד י"ח ברכות ושלחום לאנשי כנסת הגדולי וקצנוס . ולכך
 צומרים קדיש כלומר זו היא השלמת החפלי . והרובה ליפטר נפטר והולך לו . והאידנא טויה
 לצל עלתה לחפלה ערבית חונה. ולריך צסמוך גאולה של ערבית לחפלי של ערבית . דלומר ד'
 צסע חיוה צן עולם הנא זה הסוונך גאולה של ערבית לחפלה של ערבית ואע"פ שצפסיק
 צהשכיננו וצפסוקים כגאולה אריכתה דמיא ולית לן צה ע"ס :

16

הלדיק הקדוש מוהר"ר פנחס מקאריין זלוק"ל :

(רמז) עוד מעם. שנוסגין שלא לחתוך פרוסת המוליא בסבין ביום עש"ק צבוקר.
 לפי שנוסגין לאכול בעש"ק מהחלות אשר נאפים לכבוד שבת
 קודם ע"כ נוסגין לפרוס בעש"ק פרוסת המוליא בידים כדי לחלק בין החלות אשר
 אוכלים אותם בעש"ק לבין החלות שאוכלים אותם בשבת קודם (שחוחכים
 אותם בסבין) שיעתי מארמו"ר הרב הלדיק הקדוש מאלעסק זלוק"ל :
 (רמז) מעם. שיעשין בשבת י"ב לחמים. דוגמת לחם הפנים ולכן כיון שגם
 בשבת שחל צו יו"ט היו מסדרין לחם הפנים לכן עושין ס"ב לחמים
 גם כיום אבל ביום טוב שחל בחול אין עושין י"ב לחמים. עיי' שערי תשובה
 סי' רע"ד ועיי' מעט אפרים סימן חרכ"ד אות כ' *

(רמז) מעם. שלריך לרחוק במים חמין בע"ש. דוגמת הטבילה שטובלין הנשמה
 בנסר דיגור להסיר ממנה' כחמי העונות. כן עיי' רחילה זו בחמין בע"ש
 יוסר מהאדם כחמי עונותיו. (***)) דצט לפי צטס סרב. חורת חיים. ולכן צרחילה
 זו יכוין לצבריה הרע והזוהמא של הגוף. ורוח הטומאה השורה על האדם צימנ
 החול יצרח ממנו. שס צטס ס' קרבן שבת : L

טעם

(*) וכן דנים נוהגים לאכול פרוסת לחם עם דגים צליל ע"ק. לפי שנוהגים לאפות בעש"ק אחד
 ו החלות לחם על כל ימי השבוע ע"כ אוכלים צליל ע"ק ג"כ מן הלהם הזה. ואוכלים
 את הלהם עם דגים כי אכילת דגים הוא קודם כל המאכלים. ועוד כי דגים צנימטריי דגן.
 שנועתי :

(**) ועיי' מהר"ל שהי נוהג בכל ע"ש יו"ט לנשות עינה סלת לצנוע עליה ומאחר דהיתה
 דקה לא הי' לריך חיחוך הקודם אך היתה הי' אלצע חיו לנעלי על גנה והשני אגודלים
 לחמי וצריך המוליא וצטסום הצרכה כפפה ונלוצי' נגד נעלה עד תשצר ואכל חזי זית ונתן בן
 לכולם ע"ש :

(***) ובס' כנפי יונה פי לו הניח צטס הזוהר דרחילה זו נגד ההוא שלהוצא שיעולה צע"ש
 צניהס עם נפשות הרשעים הנכנסין צניע אותה שעה :

גזוב צספר אשל הצרהם להגאון הקדוש מבוטשאטש זלוק"ל ח"ל צטוש"ע או"ח סי' ר"פ
 כתצ שגולה לרחוק כל גופו בעש"ק ושס צציי' וד"ת ז"ל העתיקו שגולה לחוף הראש .
 ונרא' שחפיפת הראש קאי צמקום רחילה כל הגוף כדמליט צציי' ציר אלעזר החנה הק' שהי'
 דוחך רק פכיו ידיו ורגליו צעריצה אלא ודאי שחפיפת הראש הוא צמקום רחילה כל הגוף. כי
 קיי"ל בכל מילי רובו ככולו. והרי הראש הוא רוב צמין הגוף לכמה מילי. ולזה חפיפת רוב
 הראש הוא צמקום חפיפת רוב הגוף צלריך ידיו ורגליו. וצמק"א כי שרגלים כשאין מרגיש צהס
 לכבויכה אין לריך רחילה ע"ש :

עוד כי שס סי' ע"כ אורות השט סה"ט צצ"ק צשערות לחים אף צצאי' ניהג כנעט שלא לרמוץ פני
 צצנת קודם ויר"ט קי צמקום שערות אין עיי"ז שוס השט פתחון פה על הטהגים לרחוק
 פניהם גם צמקום השערות ולנגנ פניהם צצנת קי ואין זה צגדר פסיק רישא כיון שאין הסמיטי
 כי אס עיי' המטפחת הוי ליי סהיט דלאחר יד שאין צו דררא דאיקור חורי' וצדרצק קיי"ל
 לביע דצפסיק רישא דלא ניהא ליי מותר לגמרי. וכאן הוא פסיק רישא דלא ניהא ליי כי אין
 סכוזי צהרחילה והניגוז כ"א לגזי ונקומות שאין צהס שערות ומלד שקשה להפריש צין מקומות
 שפנים לוס דוחצין ומנגצין כל הפנים וניגוז השערות הוא צגדר לא ניהא ליי ועכ"פ הסמיטי
 צמקום השערות לא ניהא ודאי :

סמיטה

עניני שבת

נד

17

76 (ז'ג) **שעם**. שנקרא יום ששי ערב שבת. לשון מערובות. כי ביום שששי יתערב
 עם קדושת שבת הנצח. כי ערב שבת הוא הממולע בין השבת והחול
 וצו מהערבים ומהמלטים. ולכן קורין בקידוש יום שששי ויכולו בשמים ביחד בגם
 שויכל חלקים ביום שששי מלאכתו כו' כי באמת יום שששי הוא המזכיר את יום
 השבת לחול ולרמז זה לנו קורין את ליל שבת על יום שששי שקורין בל"א פרייפאג
 צו נאכט. וכן להפך ביציאת שבת לנו קורין את ליל א' על שבת בל"א ישבת
 צו נאכט. ולכאורה ה"י ראוי להיות בספק לקרות את ליל כניסת שבת על שם
 שבת וליל יציאת שבת על החול כי הלילה כולכות אחר היום שלאחריו רק כי
 מורה בנ"ל על קדושת שבת שמהערב בחול" (ולכן גם בליל מולאי שבת קורין על
 שם שבת שקדושת שבת משפיע לימי החול. זרע קודש פ' בראשית. וע"ל סעי'
 חכ"ז ועיי' ליקוטים סעי' קי"א וסעי' קי"ג: אוצר החכמה

77 (ז'ג) **שעם**. שנוהגים שמניחים את החלות על השלחן ע"ש מצעוד יום קודש
 הדלקת הנרות. כדי שלא יהא השלחן צבועים לדבר האיסור ולא
 יהא רשאי לעלול השלחן אבל אם מניח קודם את החלה אז הו' צמים לאיסור
 ולהיתר וסביר יותר מאיסור שסרי לריך לסעודת שבת. לקומי הלכות אוצר החכמה
 שבת כלל ס"ז:

(ז'ג) **שעם**. שנהגו לקרות כלחמים שאופין לכבוד שבת קודש בשם חלה. כי עיי'
 שקורים העיסה צבוע חלה ואומרים נעשה חלה וכסנה לשונות.
 על ידי שם זה מדבר דכירי ליעול חלה כיון ששמה ועלמיותה של העיסה היא
 מזכרת. אבל אברכס כו' ר"ס:

טעם

החישה צעירות כלומר יד. עיי' שמהם כוצע קיל כי היו פסיק רישא דללא ניחא ל"י וצפוט
 שנצנע תיקף והין צו לד היכר ע"ש:
 זמאן דזהיר נטבול נע"ש. קדוש יאמר לו. יעצ"ך. כתב צפיר שבי לוחות הנרות ח"ל משמע מכהני
 האר"י ז"ל שהצטילי תהיי סמוך לקבלת השבת וגם רחינת ידיה ודגלים בחמין אחרי הצטילי
 כי גם בחילת ידיו ורגליו נוהגים חמין יש סודות נפלאים. ובספר זכור לאזרחים כי צבוע שגנה"ג
 דאם אירע שהלך למרחק מצעוד יום יחזור וירחק ידיו ורגליו לערב. עוד כתב בהגהות שני לוחות
 הנרות צבוע כחצי הארז"ל ראוי להיות זרזי מאוד צטבילת שהרית שהאדם יולא מקדושה לקדושי
 כי אינו רומה חומר ליל שבת ליומא לענין דזי אלהים וקדושתו ע"ש:
 ובספר דגל מחנה אפרים ציאל הפקוק הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יהחשב. ע"ד הללה
 ששמע צבוע חל"ז הבעשיש זללה"ה שפעם אחד הלך למקוה בין ישמעאלים ובחזרתו
 פן הנקוה ירא שלא יגע צו ישמעאל ושמע שני ישמעאלים ודברים אחד לחניו שמור עלמך
 שלא תגע ציהודי הטומא הזה חלילה. והוא שאמר הן עם לבדד ישכון ואינם מתערבים בגוים
 הטומאים והוא מחמת ובגוים לא יתחשב באינם משובים בין הגוים והו' כונתם כנ"ל:
 (בספר חסידים כ"י נ"ז כתב אזי להם לחותם הממתינים מלהתעסק משבת לשבת כדי שלא
 ישחקו עליהם בני אדם. ופי' החיד"א שם אזי להם לחותן שצטיל שבת אינם
 לונטים מלצוט שבת חלל ומתפללים צבדי טול ועד הצקר לא ילצטו צבדי שבת ומתחילים אז הדר
 קדושת שבת. ונא להם זה כי כל ישעם להדמות לבגוים. והגוים צנוקם אינם לונטים צלילה
 כי הם עושים יום ולילה. וצצלי דעת נלכדים צדצר חומר שמומים ששבת קודש מתחיל מהיום
 אמקיים יום ראשון צצוקר והוא עון פלוגי ה' הסוצ יכפר צעד. ועיי' סעי' רס"ה בהשמות
 צד"ה עוד כתב:

(רנג) מעם. שנוכנים העולם לחתוך בסכין איזו דבר אחר נמילת לפרנים. ממים
דאיחא במס' נדס דחי קץ איזס דבר לוח לן צס כו' ופעולס

נוכנים לעשות חרתי לעיבותא לחתוך אחיו דבר וגם לשרפן. תו"ש: "

(רנד) מעם. שרריך לשרוף הצפרנים משום דקודם הטא אדם כראסון סיי
מלבושו ליפורן. וכשחטא נחפשט ממנו ולא נשאר ממנו רק הלפרנים

ומאחר שהשם גרמס שנחפשט המלבוש לכך מס שנשאר מסס יש לחום לכתעב
צו השם. בחר סיטב סיי ר"ס ס"ק ב':

(רנה) מעם. שאמרו ז"ל בצפרנים שורפן חסיד. כי שריפת הלפורן מוקח
לאדם וכן כל דבר כזה מן האדם ולכך הוא חסיד שמחמיר

לשורפן אע"ג שמזיק לו. חוס' נדס דף י"ז ע"א ד"ס שורפן חסיד צסס סערוך: "L
טעם

" ואם נשעת קליטת הלפרנים נפלו צנוקה יכבד הנקיס ההוא לכיון דאינס צמקונס הראשון
נפלו שוב אין לחוש (צרכי יוסף) ועיי' צה"ח ר"ס ס"י ר"ס שכתב דדוקא כשנוכניסין
בהדר' אחר חבל צחותו מדר לנקוס אחר ונפקק צה"ר אי מהני ע"כ. ועיי' מחלית ספקל סס
סק"ח שכתב צסס הפרי"ח דאם נשעת קליטת הניחן צנוקיס אי וניד הי' דעתי לסענין משס
ולנהיחן צנוקיס אחר אס הניחן לחותו ונקיס אחר אחר יש לו סגולת מקוס לחטוך
להזיק ע"ש. עוד כתב מחלית השקל סס וז"ל ונ"ס ונ"ס צסס ס' הן שלח ליטבן ציוס הי'
ופני סגדילין צסנת. ר"ל כיון דקוללין להסיר המותרות אין זה מכבוד צנת שסוב צחותו יוס

יחילו ללנות המותרות ע"ש. ועמ"ש אות ג' צסס כה"ג דסערוח סגדילין תיכף אחר הנילות
וועיי' צס' זכור לצרהס שלח ליטלס ציוני חול אה"כ חל ר"ח צערב צנת או המולד. כתב
ציווחת ר"י חסיד שלח ליטול הלפרנים ולא לגלח צר"ה. וצכס"ג כתב אפי' אס חל ר"ח

צ"ש אין להסתפר ופני הסכנה ר"ש להסתפר ציוס הי' דלפניו. וצקידור דהיח כתב ג"כ דאקור
ליטול לפרנים ולגלח צר"ח. אפילו כשחל צעש"ק. וצס' ארהות הייס ס"י ר"ס אות ג' כתב צסס
צו"ה ח"ך הונגן שהאריך להלוק עליהם ונסיק דלח וניצעי' צווי שנוכג ליטול לפרנים צכל ע"ש
דודאי יכול ליטלס אף צע"ש זה שחל צו ר"ח. אלא אף הנהג ליטול צע"ש אחת לשתי צצחות
ופני שאין לפרניו גדולים כ"כ האקיל גם צכה"ג לא הפקיד ואולי נקרא גם צרו ונשכר לקיים
מלותו כצוד שמיס ופני כצוד צנת. ועיי' צס' פחד יצחק אות פ' צסס נחלת צצנה ס"י ניו דהרגיל
וחסיד צקליטת לפרנים צכל ערב צצח אף כשחל צחולו של מועד ונחד לקוללן ע"ש. ונרא' דיושר
נכון ליטול אותס ציד או להסחיז אותס צמשהות:

ועיי' צסס ס' כרס שלמה דאצב שחל יוס לי' שלו צצנת אעפ"י שנייהר לו לרחוק צע"ש כדאי'
ציו"ד ס"ס ח' חבל ליטול הלפרנים צצכין אסיר צע"ש דאלו דחילה הוא חוך לי' מלד
ימנהג חבל נמילת הלפרנים הוא מלד הדין. ואין לקון לפרני סידים והרגלים ציוס אי'. והנכון
טיקון מן הרגלים ציוס הי' ומן סידים ציוס ו' ונשאר יניס אין לקון כלל. ומ"ש סע"ז קגילות
צצרות אין לעשות ציוס הי' ופני סגדילין צצנת איטו נוכרת דכח אשני ונשאר סיו מסהפדין
ציוס הי'. ועוד אונאי המולך ומסתפר צכל יוס הלח אין לו סער. עיי' צה"ח ס"י ר"ס סק"ב.
זו"ח סס כתב צסס דש"ל דיש להסתפר צע"ש ולא ציוס הי' לפי שאין ניכר שעותס לכבוד
צנת. וצנטילת לפרנים יש טעם יפה שאין נטיילן צחי ופני סגדילין צצנת ע"ש וצנוחה"ש סכ.

ועיי' רש"י יחזקאל הי' דהמסתפר שערו לח יזרוק אותס חלח יגנו:
ובספר דצס לפי כתב צסס לקוטי גורי האריז"ל והרנ"ע ז"ל כ"י לפעמיס מלד על סלעודן
סרעוטיין חיריין והוא סימן טוב או אסנוד גזרה וניטול:

ובספר חסידים ס"י קס"ג כתב דצכל אצרו של אדם חקק הקצ"ה כל עעשי אדם ונקריו
יצרפות אצרו יגיד חליו יולרו כל הנועותה לצו עניו דבר יוס ציומו. ואסיר מועד
לאחרית

מסר

תולדות אהרן

דברים עתיקים ; מדבש מתוקים ; ציפורים ומזוקקים ; זה ספר תולדות אדם הנדוד בענקים ; שמו נודע למרחקים . מכתר בכתר עונה ויראה היה כבוד ורב הנאון החסיד האמיתי המפורסם בוצינא קדישא ; **אספקלריא דמאירה רב** ; יהודאי איש אלקים קדוש כבוד שמו מזה **אהרן** וצוקלדיה שהיה מימ דקיק **זיטאמיר** ושאר קהלות ק :

פלדיק הקדוש הזה נודע למעבד שמו שהים חלמיד עזבהק על גאון תקדוש מוסרי לוי יצחק אזיו דקיק בלדיטטוב צעהמיה ספר קדושת לוי ואחרי הלכה לחון סאלקיס סרב תקדוש מוסר זאב מימ דקיק צטלמיר בעל חדר סגוליר זיל בשאר אנשי קיק זוטאמיר ימונים אטיע להם סרב תקדוש עקיק בלדיטטוב אח סלדיק תקי הזם על כסא וסמיר לחתם עליו מלך מלך כטוב וכל דברי קדשו בגולי אש ; ע"כ

הובא לנים הדמוס בפנס לאסונה ע"י הדני המופלג אחיק כ"ט מוסר **מרדכי** כ"י חסן סרב המסכר זיל ומחוי סרבני סגיד המפרכס עמי יאקיר שמשון כ"י עקיק זיטאמיר ; ואחרי כי רנים וכן סלימים סלבו לסמית בלעס עבאר מים קיים הזם קומתי ונתעורמתי אנכי הצעיר **משה צבי הירש** בהמנח מ' **גדלי** **שרויביר** כ"ט זצ"ל ; להדפיסו סנית ולחדש כנסר אחרי קדש כי לא כמלל רק אחד צעיר כמעט . וכות המתבר יגן עלינו ועל כל ישראל שנזכה ללכת באורחותיו וללמד וללמד לשמור ולעשות ולא תמוש התורה מפינו ומפי זרעינו וזרע זרעינו מעתה ועד עולם אמן .

לעמברג

בשנת **והיט פרח משה אהרן לביט לוי** לפ"ק

26

ברא נשמת ישראל ולא היו יכולי הנשמות לקבל בהירות הבור' וצמצם הבור' כ"י את בהירותו כדי שיוכלו הנשמות לקבל בהירותו וזה הוא הצמצום הראשון ואח"כ צמצם בהירותו יותר וברא העולמו ואח"כ צמצם יותר וברא עול' התחתון וצמצוה נשמותיו הוא נגד צמצוה העולמו' כאלו הוא בלי צמצום וצמצום הוא יוד' שיו"ד הוא אותיות ד"ו עד פה תבא רק שהי"ד שהוא הצמצום שבעולמות הצ"י"י הוא ה"י"ן והי"ד שהוא הצמצום של נשמת ישראל שם הוא הצירוף ה"י"ן ע"ד דו פתוחה שהוא לנבי עולמות פתיחה בלי צמצום ומשם בא עיקר החסדים והרחמים על ישראל ונשמת ישראל עושים שם בעולמות היינו שעושים אותיות בעולמות לסי מעשיהם היינו כשהם בבחינת ישראל עושים בעולמות השם ישראל היינו ל"י רא"ש שבאים לבחינת ראשית ומביאים כל העולמות לראשית וכשהם בבחינות יעקב עושים בעולמות ג"כ שם יעקב היינו יו"ד עקב שבאים לסוף המרינות לסי שבשביל נשמות ישראל נברא העולם והם עושי' שמות בעולמות לכך כתיב באדם הראשון ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולכל עוף השמים שנשמת ישראל הם דבוקים בשם העצם ב"ח הם פועלים שמות בכל העולמות ונשמת משה היא גדולה מכל הנשמות ולכך אותיות משה היא אותיות הש"ם וזה הנשמה קראה שמות לכל הבהמה והתיה וזה הוא שאמר משה ואתה אמרת ידעת'ך בשם שאני קורא שם לכל הבהמה ותי' ועוף השמים לסי שאני דבוק בשם העצם ואתה אמרת ושלחתי לפניך מלאך שהוא הצירוף בעולמו' התחתונים לסי שיש שמות שאולים בעולמות התחתונים מהצמצום שהצמצום הוא דין שהוא אלקים ובעולמו' התחתוני' הצירוף מלאך הוא שליח אין אני חסין בזה אם אין סניך הולכים כו' לסי שאני דבוק בשם העצם אבל בפרשה משפטים אמר לו כי ילך מלאכי לפניך שם משותף שם העצם כידוע למבין לא התרעם שם דבכל נשמה ונשמה של הצדיקים יש כמה וכמה ענפים ובשביל אלו הענפים נתייעץ הקב"ה אם לברוא את העולם כמו שאמרו בני נתייעץ הקב"ה בנשמתן של צדיקים שראה הקב"ה שהענפים ישחיתו ח"ו לכך תיכף ברא תשובה קודם שנברא העולם וכשהצדיק עובר את הבורא מנביה כל הענפים שלו ומביא אותם לפני הבורא ויש להבורא תענוג גדול מזה לפי שזה אין חידוש שנשמה גדולה עוברת את הבורא אבל כשנשמות התתונות עוברים את הבורא זה הוא חידוש לכך מזה יש לו תענוג ונעשה פקודה למעלה שזוכרים איתם לטובה להשפיע להם כל טוב רק כמה יוכלו הענפים שהם הנשמות התחתונות לדבק בצדיק גדול שיעלה אותם למעלה הוא רק ע"י מסי' שימסור נפשו וידבק א"ע בצדיק אע"י שהצדיק הוא רחוק ממנו כמה פרסאות שהנפוסים הם רחוקים והנשמות הם קרובים זה לזה ויכול הצדיק להעלות אותם ע"י רביקות רוחא ברוחא וזה הוא כי תשא את ראש בני ישראל שכל צדיק הוא בחינות משה שמשוה הוא הדעת ואמר לו הבורא כשתרצה שיתרום נשמות ישראל שהם הענפים עם הצדיק שהוא ראש לפקודיהם היינו שיבואו ע"י הצדיק לפקוד' שיזכרו למעלה לטובה ע"י ונתנו איש כיסר היינו שיתנו כל אחד תשלומין ומה הוא התשלומין היינו נפשו לה' בפקוד אותם שימסור נפשו בשביל זה שירבק א"ע לצדיק כדי שיבא לפקודה כמבואר ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם שהיצר הרע נקרא אבן נגף והוא המקורג למעלה ולכמה הוא המסית אבל כשמביא אותם הצדיק למעלה לפני הבורא והבורא ב"ה כ"י יש לו תענוג וסוקר אותם לטובה בשביל זה אז אין רשות למקורג להשטין וזה הוא ולא יהיה בהם נגף היינו אבן נגף ולמה הוא זה בפקוד אותם שמביא הצדיק אותם לפקודה לטובה ואז כל הנשמות הם דבוקים להבורא וכשהנשמות ישראל דבוקים להבורא הבורא כ"י ג"כ דבוק בנשמות ישראל וישראל מקבלים תענוג

הוא נרדה שנת המלך שנת מלכו של עולם שכל מלך האמור במגילה סתם הוא מלך הקב"ה וזה הוא ידוע כשישראל עושים תשובה ומתפללים לפני הקב"ה חשבינה הנקראת אסתר כידוע למבין מקבלת התפלות ועולה לפני הקב"ה ומבקשת רחמים על ישראל וזה הוא ובבואה לפני המלך כשבאה חשבינה כ"י לפני המלך הקב"ה ובקשה רחמים על ישראל אמר עם הספר כ"י וזכרנו בספר שהיא מרומת באותו תיבה בספר אלא שצריך להבין למה דייקא המגילה מרומת באותו תיבה בספר ונרא' לומ' ע"ד משל בשבין המלך הוא במרחקים מן המלך והוא בשביה והמלך כותב לו אגרת וכשבאה האגרת לבן המלך והוא קורא אותה ורואה כתב יד אביו המלך יש לו תענוג גדול ומחמת התענוג באה לו הארה גדולה אבל אח"כ כשאביו המלך מדבר עם בנו פנים נפסק זה התענוג של האגרת וכשאביו המלך רוצה להראות לבנו גדול אהבתו אע"י שמדבר עמו פכ"פ מראה לו ג"כ את האגרת שהומין לשלות לו ורואה את האגרת יש לו ג"כ אותו הארה ואותו התענוג של הספר וזה הוא אמר הנרא כ"י בעצמו ועוד עם הספר שהראה שכבר רמו זאת בתורה שיסתכלו באגרת ג"כ ומה כתוב באגרת ששלח המלך לבנו שיוציא אותו מהגלות ויביא אותו לפלסין המלך ויחיה בן חורין שהוא עלמא דחירות והוא שער הנרין ע"כ פעה המן ועשה עין גבה חמשים אמה וכשהקב"ה גילה עלינו ברחמי החמשה חסדים שלו והביא אותנו לעלמא דחירות שהוא שער החמישי לכך תלו אותו על עץ שעשה חמשים אמה ומחמת זה בא לנו אהות גדולים ובהירות גדולת שספר הוא לשון ספיר ויהלום והוא מרדכי כמו שספורש ברה"א ר"י רק שעכשו הוא בהתה ונקרא ספר לכך אמרו מרדכי מן התורה מנין שבתורה הוא ברמו מר דרור שהבחירות באה מעלמא דחירות שהוא ררור והוא יובל שנת החמישים לכך יש לו התגלות בלשון תרנום מרי דכ"א ומעלמא דחירות באה עיקר הבהירות שהוא לשון ספיר כמבואר לכך נקרא מרדכי ספר ואמר היא אסתר כמו שאמרו אסתר מן התורה מנין ואנכי אסתר אסתר שאמירה הוא כחשאי ואמרו בזה"ק ג"כ לאמור דא אתמא אעפ"כ אסתר יש לה קצת התגלות בתורה הסתר אסתר לסי שנקראת הדסה ויהי אומן את הדסה והדס יש לו ריח וכל הרברים יכולים להסמין אותם אבל בשמים אעפ"י שמממינים אותם שומעים את הריח וזה הוא לריח שמניך טובים אבל מרדכי שהוא מרי דכ"א והוא עולם החירות אין לו כ"כ היקר בתורה רק שיש לו קצת התגלות בתרנום וזה הוא אמר עם הספר שבבאן מרומז אסתר ומרדכי ואז ישוב מחשבתו הרעה כשנעשה זיווג למעלה סב"פ נמתק ל"ל הדינים מעל ישראל ונתעורר רחמים וחסדים על ישראל אמן כן יעשה לנו ניסים וחסדים כמו שעשה מקודם כ"י :

פרשת כי תשא

כ"י תשא

את ראש בני ישראל למקודיהם כו' ועוד כתיב ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור המש מאות וקנין בשם מחציתו חמשים ומאתים וקנה בשם חמשים ומאתים ונבאר כל זה ע"י פסוק ויאמר משה אל ה' ראה אתה אומר אלי העל את העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר תשלח עמי ואתה אמרת ידעת'ך בשם כו' וזה הוא תמיה הלא אמר לו מקודם ושלחתי לפניך מלאך ומה היא זה שאמר ואתה לא הודעתני ועוד יותר תמיה בפרשה משפטים אמר כי ילך מלאכי לפניך למה לא התרעם שם ונוכל לומר כן דהנה הבורא ב"ה ברא את העולם וקודם שנברא את העולם

תענוג מהבורא והבורא כ"י מקבל תענוג מישראל רק שתענוג ישראל הוא לכושר לתענוג הבורא והוא כלי בתוך כלי ודביקות נקרא וא"ו הוא מדה צדיק כמו ווי העמודים שהוא התקשרות ויש צדיק לעילא וצדיק לתתא והוא וא"ו עילאה וא"ו תתאה ומבואר למעלה שנשמות ישראל שהם הצדיקים מקבלים משם העצם ששם הצימצום הוא וי"ן שידו פתחה הוא וי"ד עילאה ועולם התחתון הוא י"ד תתא שהוא וי"ן וכשהנשמות התחתונות מתרסקין בנשמת הצדיק זה הדבר נק' ס"ן שהנשמות התחתונות מעלים מן העולם העליון ועיקר הוא ע"י הצמצום שהוא י"ד והוא י"ו פעמי"ד הוא סאה וכשבא הי"ד להיא שהוא תשוב' עילאה נעשה ה' פעמים סאה הוא ת"ק ולכך ת"ק שנה מארץ לרקיע וכן מרקיע לרקיע שהכל הוא בצמצום והמ"ו ומשה הוא הנשמה יותר עליון ונקרא הש"ם כמבואר ולכך אמר הבורא ידעתך בשם ומביא כל הנשמות לים עילאה הנקרא מ"ו זה הוא ואתה קח לך בשמים ראש ואתה שאתה הוא הוא"ו שהוא הדעת קח לך בשמים י"ם כמו ידעתך בשם ויכול אתה להעלות כל הנשמות לים עילאה הנקרא מ"ו ראש שתביא אותם לראשית המחשבה מר דרוז ששם הוא עלמא דחיות ה' סאות שתביא הנשמות שבצמצום התחתון להיא עילאה שהיא תשובה הוא ה' סאות כמבואר וקנמין בשם כמו שאמרו בזה"ק ק"ן שהוא נוסא דבר נש שמפרש המקרא את מי אתה יכול להעלות זה שזושה גוסו ק"ן להעלות מ"ן לצדיק גדול הנקרא בש"ם ואו גם הנשמות התחתונות דבוקים בהבורא והבורא כ"י ניכ דבוק בהם הם השני ווי"ן כמבואר ואו נעשה וא"ו בשלימות כשהבורא מקבל תענוג מנשמת ישראל ונשמת ישראל מקבלים תענוג מהבורא או הוא"ו הוא בשלימות וכל תענוג בפני עצמו הוא חצי של ה' סאות זה הוא מחציתו חמשים ומאתים היינו מחצית וא"ו שמקבל הבורא תענוג מישראל ע"י שהם דבוקים בו ובאים למר דרוז שהוא עלמא דחיות וקני' בשם היינו ק"ן היא כשנעשים ישראל ק"ן להיא עילאה שהוא תשובה עילאה גם כן חמשים ומאתים שמשם מקבלים נשמות ישראל תענוג והוא הוא"ו הב' שהוא צדיק תחתון וכל זה הוא ע"י כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם שהצדיק מרים את הענפים ומביא אותם לפקידה ועיקר הוא ע"י שנתנו איש כופר ומה הוא הכופר נפשו לה' ואולי יהיה בהם נגף שהוא אבן נגף ויזכרו למעלה למזבח וישפיע להם כל טוב **אמן כיהר**

או יבואר כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיה' ונתנו איש כפר נפשו לה' בפקוד אותם כ"י כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש עשרי' גרה השקל מחצית השקל תרומה לה' עוד כתיב ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם כ"ו וקשה מה הוא עשיה של שבת ומה הוא כיאות היא אך הענין הוא כך דאחא בגמרא מכריז ר' ינאי חבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עבדי ועוד אמרו כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים רומה לנזר שממרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצוניות לא ממרו לו בהי עייר ומה הוא מפתח החיצון הוא היראה תתאה שהוא מפתח הראשון שבו פותחין כל היכולות ונכנסין בהם ע"י מפתח הה' אלא שבגמרא משמע שיראה נקראת ד"ה שאמר על דלית ליה דרתא והיינו יראה ותרעא לדרתא עבדי היינו תורה נמצא שהיראה נקראת ד"ה ויראה שהכל א' הוא שיש שלש מדרגות יראה תתאה ואחבה ויראה עילאה שהיא נקראת פנימי למשל למלך שיושב בחור בוודאי יש כמה וכמה תדרים קמנים קודם שבאים לחרוץ של מלך נמצא החרד הראשון נקרא מפתח החיצון אע"פ שהוא בא בתוך החרד אף עפ"י נקרא מפתח לפי שיש חדר פנימי שהמלך יושב בתוכו

ולכך נקרא החרד החיצון מפתח שהוא תתאה והחרד שהמלך יושב בה נקרא מפתח הפנימי והיא יראה עילאה ונקראת לפני ולפנים אך שביראה תתאה יש ד' דברים אחת יראה והשני שיהיה לה קיום ודבר קיום נקרא נאמן שהוא מאמת תמיד דבריו ואח"כ צריך לידע דלית דידע ב"י כלל על דרך מה שמשמשת מה מצאת ומה ידעת ואח"כ אמנה וזה ד' אותיות **אדני** היינו י"ד יראה נז"ן נאמן דלית שלא השיג כלום אלה"פ אמנה והיראה עילאה הם ארבע אותיות ה"י ה"ה ב"ה אך אלו אותיות אין להם שום גוון ודמות וצויר שאין בהם השגה ודבר שהוא מושג מהשגה הוא ת"ג וכל דבר שיש בתנין יש ג"כ באותיות ולכך היראה עילאה נקרא אין היינו אלה"פ אלומו של עולם י"ד הוא יראה נז"ן הוא התששמות מעולם הבינה והוא אין שהוא יראה עילאה לפי שהוא למעלה מכל העולמות ודמות דיוקנו של מלך נקרא פני היינו באור פני מלך חיים וכשבאים האורות של פני מלך לעולמת הם נקראים פנים היינו פני מים שמים פתומה הוא מרובע והוא מרמי שהאור פני מתשמש ל"ד עולמות **אביע** ומשה רבינו ה"ו לו יראה עילאה והיה רוצה תמיד להעלות את ישראל למקו ממדריגתו אך אחר הטא העגל לא היה יכולים לעלות למדריגתו ולכך ומשה יקח את האהלה ונסה לו מחוץ למחנה היינו מדריגתו ולכך אמר לו הקב"ה פני ילכו והנחותי לך לפי שיש שלש מדרגות יש שהולך למקום ומגיע למקום חסצו ויש הולך והולך תמיד ואינו יכול להגיע למחוז חסצו ויש שאינו יודע להיכן ילך ולכך אמר פני ילכו שהמדריגה הזאת תלך ולכך והנחותי את ישראל לך למדריגתך תמיד פירוש שתמיד יוכל למדריגתך ולא יוכלו להגיע למקום חסצם וכשבא בהחיות מאור פני מלך להעולמות הוא נמשך ע"י שמות הקדושים ולעולם הראשון הלבוש הוא שם הקדוש הו"ה במילוי יודין וכשהוא נמשך למטה הוא ג"כ הו"ה בידין רק שהי"ד שבתוך הו"ה נחלף ונעשה אלה"פ הוא שם הקדוש **סג** שהוא צמצום שני כאשר בארתי במ"א ואח"כ הו"ה בא"ס"ן ואח"כ בהה"ן ולפי שהמילוי של י"ד הוא וא"ו דלית והם נקראים **ד"ן** סרצופים שכל אחד אי אפשר לו להיות בלא חבירו ולכך כשהוא"ו הוא מבחוק נקרא ד"ו שהבורא ב"ה בבחינת דלית שרוצה לקבל תענוג מעולם התחתון כדי שיוכל להשפיע להם ולכך כשאין להבורא תענוג הוא"ו שהוא המשכה מעולם העליון הוא מבחוק אבל כשעובדים בעולם התחתון באימה ובירא' אז יש להבורא תענוג ורצה להשפיע לעולם התחתון ולכך מכניסים הוא"ו בתוך הדלית ונעשה היא ולפיכך המילוי של הו"ה בעולי העשיה הוא בהה"ן **ג** והדבר תלוי בהם להכניס הוא"ו בתוך הדלית והי"ד הוא בניממריא עשרים והיינו עשרים גרה השקל וגרה היינו גר היא שבי"ד הוא ה' היינו דלת וא"ו רק שהעיקר הוא שמחצית השקל תרומה לה' היינו דלית וא"ו שהם מחצית של י"ד תרומה לה' שצריך להרי' הוא"ו בתוך הדלית היינו שיעשה כל הדברים בדיחור"ת לשם הבורא ועי"ז ישפיע הבורא כל הטובות והברכות לעולם התחתון ואו נעשה היא וששת ימי המעשה הם מפתח החיצון שהוא יראה תתאה וקב"ש **+** לאדם בששת ימיה יראה אזי יוכל לכונו לשבת קודש שהוא יראה עילאה ונכנס להיכל המלך שהוא לפני ולפנים בערב ש"ק צריך אדם לשפוש במעשיו כערב יה"כ שהוא סוף שנה כך ערב ש"ק הוא סוף ששת ימיה ולכן צריך להתודות ולקבל על עצמו קדושה ומהרה גדולה כדי שיוכל לכונו לשבת ולדבק א"ע ביראה עילאה וצריך שיראה שלא להפסיק בדיבור חול אחר סבילת מקוה של עש"ק רק תיכף יעמוד באימה וביראה לפני הבורא ובאם שאין עושה כן אזי אמילו ימים אלה יחד לא ידע מהות השבת כלום שצריך שלא יסיר דעת מקדושת שבת כי התעקף עיניך בו ואיננו ולכך ושמרו בני ישראל את השבת לעשות הגנה וכלי

וכלי שכל דבר שצריך שמירה היא כחינות מקבל לעשות את השבת לדרותם היינו לזר ת"ם שיהא להבטחות של יראה עילאה דירה וזה הוא עשיה של שבת ברית עולם לקשר א"ע בברית עולם היינו באור פני מלך שהוא יראה עילאה כנוכר וכשארם עושה הבנה זאת ביה"מ אזי יוכל לעלות בעולם העליון בעשי"ק היינו לעולם האצילות ע"י מילוי שמות הקדושים כמבואר בדברי האר"י ז"ל **היה** וזה הוא כי אות היא בני וביניכם ל היינו המלוי של שמות הקדושים

אלמ"ן ירדין הדין וזהו הצירוף הי"א ושם הקדוש ס"ג שהוא ביה"מ ואליף הוא מרומו בתיבת אר"ת שהוא"ו נקרא אות והחילוף הוא רק באות וא"ו נמצא שמרומו כאן באות ה"א כל המילוי שמות של העלאת עולמות וזה הוא אות היא לעולם שצריך אדם שהוא בעולם התחתון לעלות בעשי"ק לעול' העליון ע"י צרוף שמות הנ"ל וכשמשקשר אדם א"ע ביראה עילאה בש"ק או הוא ממשיך שפע וברכה משבת היינו מיראה עילאה לששת ימי ע"י צמצומים הללו מלמעלה למטה וזה הוא שבת וינמש ודרשו בגמרא כיון ששבת וי אבדה נפש והסידש הוא כך שבשבת קודש כשהוא ממשיך השפע למטה לעולמות התחתונים ממשיך ע"י וא"ו שהוא"ו הוא המשכה והוא ג"כ מ"ה שפוחת כל העולמות ובמה הוא ממשיך השפע לעולמות ע"י יראה שיש לו בששת ימי המעשה מרבץ א"ע ליראה בש"ק כמו שבארתי ויר"ד הוא י"ד וכשהירד מתחבר א"ע לוא"ו והיינו פתח אז נע"י ק"ץ היינו קמץ הכהן שהוא צמצום בדי שיוכל להשפיע לעולמ"ה התחתונים היינו בששת ימי"ה אבל כששבת עובר ואז אי אמיר לקשר א"ע ליראה עילאה ולהמשיך למטה בכל פעם ולכך **היה** שהיא היראה רחוק מהוא"ו ולכך הצירוף ד"י כיון ששבת הוי צירוף ו"י אבדה נפש ל"ם שאבדה נפש כפירשתי והמ"י וכשהירד יורד לראש וא"ו שהוא פתח נעשה דין היינו שבעה ימ"ב והשבעה ימ"ב הם שבע מדות שהם ימ"י קדמונים רק שצריך אדם לתקן ולטהר מדותיו היינו שיעשה הכל **בשביל** הבורא הן אהבה הן יראה כמו שבארתי בכמה מקומות ואז יכול האדם לבוא אל פנימית האותיות האותיות נקראים מקודים שיש ריבוא אותיות ויש ששים ריבוא נשמות שהאותיות הם תיות האדם והם מקודים על האר"י וכשאר' מפני א"ע כך ובא אל פנימיות האותיות הבורא ב"ה מתסאר א"ע למעלה על כל צבאיו והיינו כי ראש כ"י וכשאין אדם למטה שיעבוד אותו כך הוא מסורד ח"ו והוא ראש לבדו שאינו מקבל התפארות מאדם הישראלי שיהא ל"י ראש היינו ישראל וזה הוא כי תשא את ראש בני ישראל היינו שיהיה ל"י ראש ונתנו איש כוסר נפשו שיתקן האדם את מדותיו שהם מבוסרי' בחומר ובמ"ם ויראה שיעשה הכל בשביל הבורא ואז יוכל לדבק א"ע להבורא וזה הוא לה' שיעשה הכל בשביל הבורא שיקבל הבורא תענוג ממנו ויכול לבא לסדרינה גדולה מזה ששטעתי **מאמור** ד"ב הגאון החסיד אור ישראל וקדושו **מ"י לוי יצחק** ולל"ה שפעמים האותיות מנהיגים את האדם ומעמים האדם מנהיג את האותיות והיינו כשארם מדבר דיבורים בלי כח ובלי מ"ם אזי הדיבורים מנהיגים אותו שהאור שבאותיות נותנים לו חיות ותענוג לדבר דבורים להבורא אבל זה האדם אינו יכול לבטל שום דבר רע שיעשה צירוסים אחרים אבל כשארם מדבר דבורים במס"ג ומביא כל הכח שלו בהאותיות ומדבק א"ע באור **א"ם ב"ה** ששורה בהאותיות זה האדם למעלה מן האותיות שיעושה צירוסים כמו שהוא רוצה וזה הוא זה יתנו כל העובר על המקדים היינו למעלה מן האותיות מחצית השקל בשקל הקדש היינו שיעשה הכל בשביל הבורא שיקבל הבורא תענוג ממנו ואז יכניס הוא"ו בתוך הדלית שהם מחצית השקל כנוכר למעלה ואז יוכל זה

האדם לעשות צירוסים למעלה כמו שתואר ונזהר ויכול להמשיך שפע וברכה ומוכה בני ח"י ומוזני למטה השי"ת יזכינו לבא לסדרינה הזאת אמ"ן :

או יבואר

כי תשא את ראש בני ישראל כ"י צריך לדעת ואמרו כי תשא ולא אמר כי תמנה גם אמרו ראש ולא אמר כי תשא את בני ישראל ועוד מה הוא למקודיהם גם אמרו ונתנו איש כפר נמשו ולא אמר סדיון נמשו ועוד קשה טובא אך נודע כי התורה היא נצחית ומורה לנו דרך בעבודת הבורא בתמידות ונוכל לומר כך דהנה עיקר בריאת עולם היה כשביל עמו ב"י שיעבדו אותו בכל הדברים שבעולם אפילו בנשמות ועיקר הוא שיאמן האדם שהשי"ת הוא ממלא כל עלמין ול"ת אתר פנוי מיניה הוא המחיה אותו הדבר ואז בוודאי יקשר אותו הדבר להבורא ב"ה זה הוא הנקרא יחוד קוב"ה ושכ"י שהשכינה כ"י שוכנת בכל מקום ומ"י הוא המכיר כל זאת הם עמו ב"י ע"ד ונתתי משכני בתוכם כמבואר בדיק והוא בח"י ארנ"י ואדם הישראלי מרא' בעובדא שלו שתוא ארון הכל וזאת הבחינה ל"ת לה מנרמה כלום ולכך ארנ"י הוא צירוף אני דל"ת ועמו ב"י מעשרים אותה במעשיהם המרובים ולכך היא בח"י מעשר שהיא ספירה עשירית ועשר הוא אותיות שער זה השער לה' שצריך אדם לקבל על עצמו מתחילה מלוכת הבורא ואח"כ יעשה הדבר או יתפלל ולכך תקנו לומר מתחלה קודם עמידה ארנ"י שפתי תפתח שהיא עיקר הפתח הסותח את ס"ו לדבר לסני המלך והיא השכינה המדברת בתוך האדם ע"ד שכינה מדברת מתוך גרונו של משה ולכך ראשי תיבת של ארנ"י שפתי תפתח הוא צירוף אש"ת שהיא השכינה כ"י וצריך האדם הישראלי להרים אותה ולחוד אותה עם קב"ה וזה הוא עיקר עבודת בני ישראל ולא זה כן לכל בני וזה הוא כי תשא כי ר"ת כנסת ישראל ת"שא הוא צירוף אש"ת היינו להרים אותה את ראש שהוא קב"ה והוא עיקר עבודת בני ישראל והוא החוד קב"ה ושכינתא וזה החוד יכולים לגרום אפילו בנשמות כנוכר זה הוא למקודיהם היינו אפילו מה שנחסר להם מהנשמות יתפללו רק בשביל חסרון השכינה ולא בשביל עצמם וזוה יסקרו לשכינה שהם עיקר המקודים ע"ד וה' סקר את שרה וכשארם מתפלל כך יכול למסור את נפשו בזאת התפלה שאם אינו מתפלל רק בשביל חסרון עצמו זה הוא צוחין ככלבין על זה אינו צריך מס"ג וזה הוא ונתנו איש כפר נפשו לה' בסקוד אותם ועל זאת התפלה אין שום קסרוג כמו שבארנו במק"א חזו ולא יהיה בהם נגף בסקוד אותם היינו שאפילו על הגונוניות ימלא השי"ת רצונו ע"ד שכתבנו במ"א למה ראשונים נענו בתפלתם ששתפו ש"ש בצערם רק באיזה בחינה יכול אדם לבא לזאת הסדרינה : חסר הסיום :

או יבואר

כי תשא את ראש בני ישראל למקודיהם כ"י זה יתנו כל העובר על המקודים ונקר' לבאר מסוק מחצית השקל כ"י ולקחו לממא מעשר שרפת התפארת ונתן עליו מים חיים אל בלי וגם מסוק ובמה יודע אסוא כי מצאתי חן בעיניך כ"י ונפלינו אני ועמך כ"י והענין הוא דהנה הבורא ב"ה ברא שמים וארץ שמש וירח וכל הברואים בשם הו"יה ב"ה וכל הברואים של עכשיו הם רק תולדות של ברואים שנברא בזי"ן ימי בראשית רק שהשמים והארץ והשמש והירבנה הם כרואים הקדמונים שנבראו בזי"ב ושם הו"יה ב"ה מקיימם ע"ד לעולם ה' דברך נצב בשמים ובארץ הוא ג"כ השם הו"יה ע"ד ה' בהכמה יסר ארץ וכשארם מחשב זאת שעומד על הארץ שבה השם הו"יה כ"י וכשהוא מסתכל לשמים ורואה שגם שם הו"יה ב"ה והוא אסור כל עלמין ומלאו דכל עלמין ומסבב כל עלמין נמצא האדם עומד רק על שמות הקדושים ובתוך השמות כמבואר בוודאי נוסלה עליו יראה וסחד נב"ל ובשביל